

Tworzę własną stronę internetową

Miejscowość, XX.YY.2018 r.

1.

Wprowadzenie

Poznanie się, program, zasady

Program szkolenia

1. Wprowadzenie do szkolenia
2. Prawo autorskie i ochrona wizerunku
3. Wyszukiwanie informacji i zasobów w sieci
4. Zakładanie i prowadzenie strony WWW
5. Rozwój strony i korzystanie z mediów społecznościowych
6. Podsumowanie i zakończenie szkolenia

**Dlaczego
zdecydowałem/am się na
udział w szkoleniu?
Czego chcę się dowiedzieć,
nauczyć? Na co liczę?**

Plan szkolenia

[Tutaj opisz wariant godzinowy szkolenia]

Zasady

- W szkoleniu mogą uczestniczyć tylko osoby, które wypełnią kwestionariusz danych osobowych
- Zadajemy pytania na bieżąco, każde pytanie jest dobre
- Daję znać jak coś jest za szybko, za trudne, za ...
- Najpierw próbuję samodzielnie, później proszę o pomoc

Kwestionariusz danych osobowych

Wejdź na:

jawinternece.edu.pl/rejestracja

i wypełnij ankietę z danymi.

Ankieta na start

Wejdź na:

badania.koduj.gov.pl

i wypełnij ankietę:

Badanie kompetencji cyfrowych
działanie szkoleniowe z kompetencji cyfrowych
(3.1 POPC)

2.

Prawo autorskie i ochrona wizerunku

Zadanie indywidualne

Twój utwór w przyszłości

- Jak go podpiszesz? (pseudonimem? anonimowo? imieniem i nazwiskiem?)
- Na co pozwolisz odbiorcom?
- Czego zabronisz?
- Czego zażądasz w zamian?

Twój utwór w przyszłości

	TAK	NIE
1. Czy pozwolił(a)byś kopiować to zdjęcie w dowolnym celu?		
2. Czy pozwolił(a)byś przerabiać to zdjęcie w dowolnym celu?		
3. Czy pozwolił(a)byś kopiować tylko w celu niezarobkowym?		
4. Czy pozwolił(a)byś przerabiać tylko w celu niezarobkowym?		
5. Czy pozwolił(a)byś kopiować tylko celu edukacyjnym?		
6. Czy pozwolił(a)byś przerabiać tylko w celu edukacyjnym?		
7. Czy pozwolił(a)byś korzystać z tego zdjęcia w mediach społecznościowych (np. na Facebooku)?		
8. Jakie inne warunki postawił(a)byś osobom, które chciały skorzystać z Twojego zdjęcia?		

Prawa autorskie osobiste i majątkowe

- Każdy „przejaw działalności twórczej, o charakterze indywidualnym” (także program komputerowy) jest chroniony przez prawo autorskie automatycznie tzn. autorowi/autorce przysługują prawa i możliwość dysponowania swoim dziełem, decydowania o tym, czy i jak będzie dalej dostępne.
- Prawo autorskie nie chroni m.in. idei, dokumentów urzędowych, znaków i symboli państwowych, prostych informacji prasowych.

Twój własny utwór

- **Prawa autorskie osobiste** gwarantują autorom rozpoznanie.
- Wykorzystanie chronionego utworu jest ograniczone i w większości sytuacji np. gdy chcemy taki utwór rozpowszechniać, przerabiać, czy wykorzystać w innym utworze musimy uzyskać odpowiednią zgodę od autora lub osoby posiadającej prawa autorskie majątkowe do niego.

Twój własny utwór

- Ochrona przez **prawo autorskie nie wymaga rejestracji** (nie mylić z opłatami dla organizacji zbiorowego zarządzania jak ZAIKS) i działa automatycznie dla każdego utworu i twórcy.
- Jeśli twórca nie wyraził innej woli, jego lub jej utwór jest chroniony i aby z niego skorzystać musimy za każdym razem uzyskać ich zgodę.

Kiedy potrzebujemy zgody autora?

- Rozpoznanie gwarantują autorom **prawa autorskie osobiste**, które są **wieczne i niezbywalne**.
- Wykorzystanie chronionego utworu jest ograniczone i w większości sytuacji np. gdy chcemy taki utwór rozpowszechniać, przerabiać, wykorzystać w książce, innym utworze czy podczas warsztatu musimy uzyskać odpowiednią zgodę od autora lub osoby posiadającej prawa autorskie majątkowe do niego.
- Prawa majątkowe są ograniczone w czasie.

Czy mogę pobrać film z sieci?

Dozwolony użytek

- W ramach dozwolonego użytku publicznego instytucje oświatowe (szkoły, przedszkola, uczelnie, ośrodki doskonalenia nauczycieli) mogą korzystać z już rozpowszechnionych utworów w celach dydaktycznych. Nie mogą jednak ich rozpowszechniać poza bezpośrednim gronem odbiorców swoich działań.
- Wyjątek dotyczy TYLKO instytucji oświatowych i zakresu realizacji ich celów dydaktycznych. Nie dotyczy działań w sieci, domów kultury, organizacji pozarządowych, wydarzeń organizowanych nie tylko dla uczniów.

Cytat

- Rozpoznawalny
- Wyraźnie oznaczony co do autorstwa i źródła
- Musi być uzasadnione celem (ma służyć wyjaśnianiu lub nauczaniu, krytycznej analizie lub prawom gatunku twórczości)
- Pełni funkcję pomocniczą, służy uzupełnieniu i wzbogaceniu dzieła, nie może go natomiast zastępować, ani tworzyć jego zasadniczej konstrukcji
- Nie ma jednoznacznie określonej dopuszczalnej wielkości cytatu

**Czy mogę legalnie
skorzystać z każdego
zdjęcia Czesława Miłosza,
które znajdę w sieci?**

Prywatnie

Możemy korzystać z utworów:

- w gronie rodziny i przyjaciół (dozwolony użytek prywatny),
- możemy je skopiować i przerabiać na własne potrzeby,
- nie możemy ich rozpowszechniać.

Publicznie

Uzyskać zgodę od autora/posiadacza praw lub wykorzystać:

- własny utwór,
- utwory, które nie są już chronione przez prawa majątkowe (domena publiczna),

lub

- utworów, których autorzy zdecydowali podzielić się nimi za darmo, do swobodnego wykorzystania (wolne licencje, m.in. Creative Commons).

**Co się stanie, kiedy ktoś
naruszy moje prawa
autorskie?**

Odpowiedzialność za naruszenia praw autorskich

- Za naruszenie praw majątkowych twórca może domagać się:
  1. zaniechanie naruszenia,
  2. usunięcie skutków naruszenia,
  3. naprawienie wyrządzonej szkody (majątkowej).
- W niektórych sytuacjach może dojść również odpowiedzialność karna za przestępstwo np. Za popełnienie plagiatu (przywłaszczenia sobie autorstwa lub wprowadzenia w błąd co do autorstwa) lub naruszenia innych autorskich praw osobistych.
- Wiele serwisów opartych o treści dodawane przez użytkowników zastrzega sobie na poziomie regulaminów dodatkowe sposoby reakcji na naruszenia czego przykładem jest YouTube i system Content ID.

Utwór do którego wygasły już prawa majątkowe

Edvard Munch (zm. 1944 r.)

Krzyk, w domenie publicznej ze względu na czas, który upłynął od śmierci twórcy
źródło: Wikimedia Commons

Prawa autorskie w czasie

Przez całe życie autora/ki i 70 lat po jego/jej śmierci

70 lat od daty pierwszej publikacji, jeśli twórca nie jest znany albo prawa przysługują innej osobie niż twórca

70 lat od daty powstania, jeśli utwór nie został nigdy rozpowszechniony

50 lat od pierwszej emisji programów RTV oraz sporządzenia fonogramów i wideogramów

- > Serwis z darmowymi fotografiami na licencji CC Zero, która nie wymaga do korzystających osób niczego.

[Zdjęcia](#)

[Ilustracje](#)

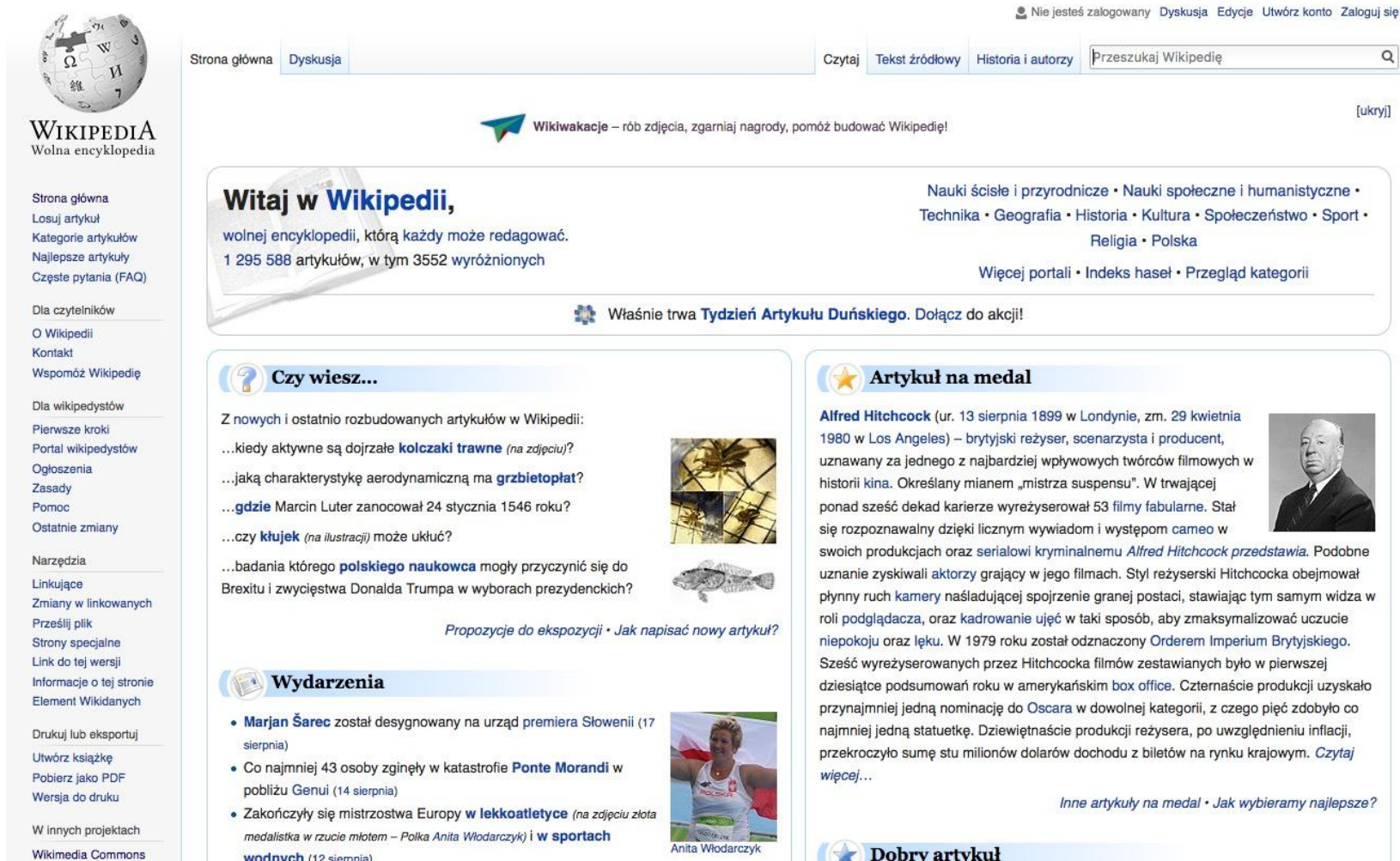
[Grafika wektorowa](#)

[Filmy wideo](#)

[Więcej →](#)

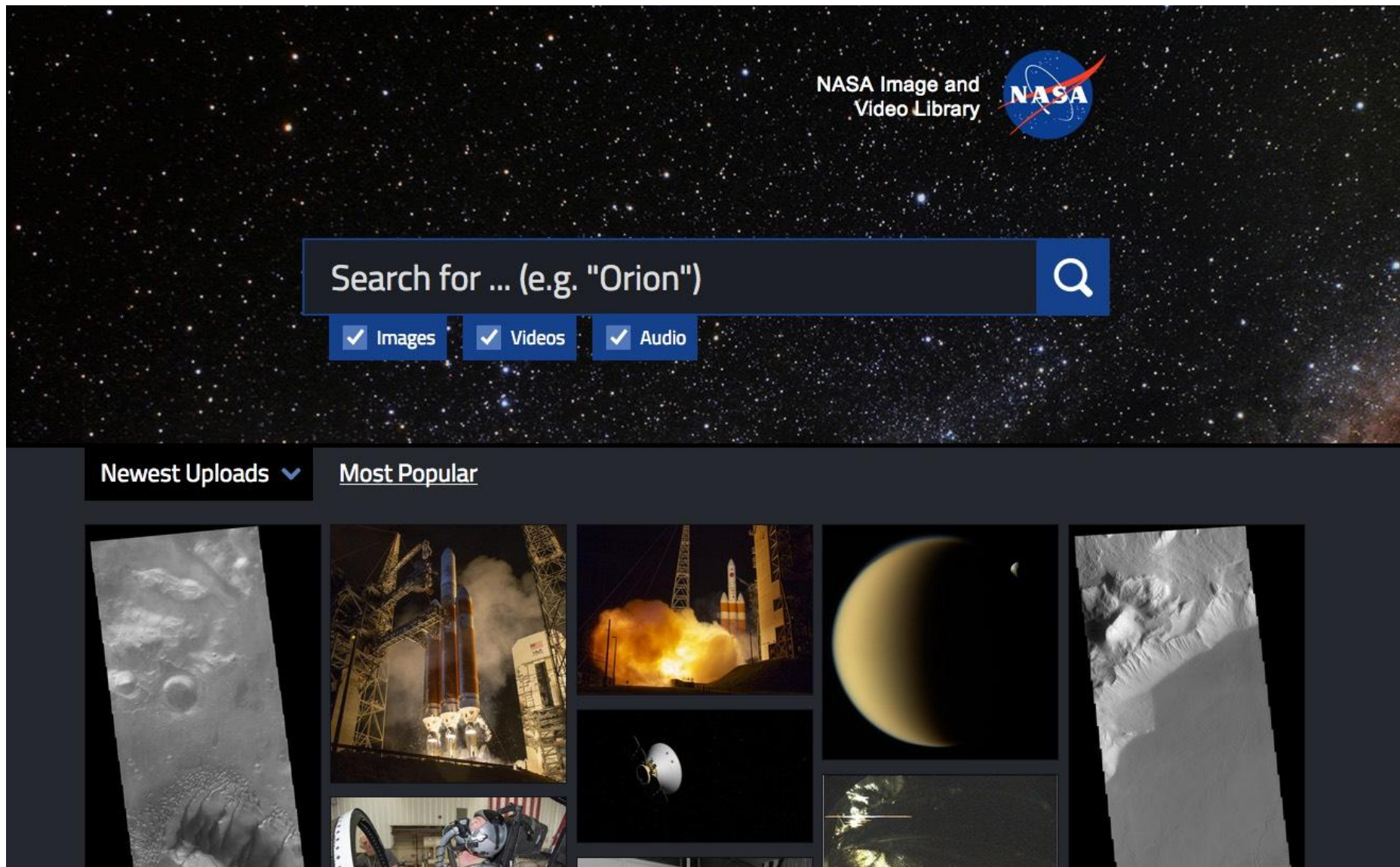

> Wikipedia, najpopularniejsza w sieci encyklopedia, z której treści i zawartych w niej zdjęć i ilustracji, można swobodnie korzystać na zasadach licencji Creative Commons, podpisując autów i zachowując tę samą licencję.

The image shows a screenshot of the Polish Wikipedia homepage. At the top, there is a navigation bar with links for 'Strona główna', 'Dyskusja', 'Czytaj', 'Tekst źródłowy', 'Historia i autorzy', and a search box labeled 'Przeszukaj Wikipedię'. Below the navigation bar, there is a banner for 'Wikiwakacje' with a colorful paper airplane icon and the text 'Wikiwakacje – rób zdjęcia, zgarniaj nagrody, pomóż budować Wikipedię!'. The main content area features a large 'Witaj w Wikipedii' section with the text 'wolnej encyklopedii, którą każdy może redagować. 1 295 588 artykułów, w tym 3552 wyróżnionych'. To the right of this section, there are links to various categories: 'Nauki ścisłe i przyrodnicze', 'Nauki społeczne i humanistyczne', 'Technika', 'Geografia', 'Historia', 'Kultura', 'Społeczeństwo', 'Sport', 'Religia', and 'Polska'. Below these links, there is a button that says 'Więcej portali • Indeks haseł • Przegląd kategorii'. In the center of the main content area, there is a blue banner that reads 'Właśnie trwa Tydzień Artykułu Duńskiego. Dołącz do akcji!'. Below this banner, there are two main sections: 'Czy wiesz...' and 'Artykuł na medal'. The 'Czy wiesz...' section contains several trivia questions with small images: '...kiedy aktywne są dojrzałe **kolczaki trawne** (na zdjęciu)?', '...jaką charakterystykę aerodynamiczną ma **grzbietopłat**?', '...**gdzie** Marcin Luter zanocował 24 stycznia 1546 roku?', and '...czy **klujek** (na ilustracji) może ukłuć?'. The 'Artykuł na medal' section features a star icon and the title 'Artykuł na medal'. It contains a detailed article about Alfred Hitchcock, including a small portrait of him. The article text describes his life, career, and achievements. Below the 'Czy wiesz...' section, there is a 'Wydarzenia' section with a calendar icon and the title 'Wydarzenia'. It lists three events: '• **Marjan Šarec** został desygnowany na urząd premiera Słowenii (17 sierpnia)', '• Co najmniej 43 osoby zginęły w katastrofie **Ponte Morandi** w pobliżu Genui (14 sierpnia)', and '• Zakończyły się mistrzostwa Europy w **lekkoatletyce** (na zdjęciu złota medalistka w rzucie młotem – Polka Anita Włodarczyk) i w **sportach wodnych** (12 sierpnia)'. To the right of the text in the 'Wydarzenia' section is a small image of Anita Włodarczyk. At the bottom of the main content area, there is a 'Dobry artykuł' section with a star icon and the title 'Dobry artykuł'. The left sidebar contains various navigation links, including 'Strona główna', 'Losuj artykuł', 'Kategorie artykułów', 'Najlepsze artykuły', 'Częste pytania (FAQ)', 'Dla czytelników', 'O Wikipedii', 'Kontakt', 'Wspomóż Wikipedię', 'Dla wikipedystów', 'Pierwsze kroki', 'Portal wikipedystów', 'Ogłoszenia', 'Zasady', 'Pomoc', 'Ostatnie zmiany', 'Narzędzia', 'Linkujące', 'Zmiany w linkowanych', 'Prześlij plik', 'Strony specjalne', 'Link do tej wersji', 'Informacje o tej stronie', 'Element Wikidanych', 'Drukuj lub eksportuj', 'Utwórz książkę', 'Pobierz jako PDF', 'Wersja do druku', 'W innych projektach', and 'Wikipedia Commons'.

- > Baza multimediów (zdjęć, wideo, modeli 3D) amerykańskiej agencji kosmicznej NASA, która udostępnia wszystkie te treści w domenie publicznej.

- > Strona z wykładami TED.com, które dzięki otwarte licencji można tłumaczyć i transmitować za darmo

TED Ideas worth spreading

WATCH DISCOVER ATTEND PARTICIPATE ABOUT LOG IN

Playlists / The most popular talks of all time

Amy Cuddy | TEDGlobal 2012
Your body language may shape who you are

Share
Add to list
Like
Rate

"co przekazuje innym mój język ciała?".

18:53

Polish translation by [Kinga Garnette-Skorupska](#). Reviewed by [Jakub Staniszewski](#).

Details Transcript Comments (2345)
About the talk 51 languages Join the conversation

Body language affects how others see us, but it may also change how we see ourselves. Social psychologist Amy Cuddy argues that "power posing" — standing in a posture of confidence, even when we don't feel confident — can boost feelings of confidence, and might have an impact on our chances for success. NOTE: Some of the findings presented in

48,349,939 views

TEDGlobal 2012 | June 2012

In this playlist Related talks Your list

25 MOST POPULAR The most popular talks of all time
[More from this series](#)

1. Do schools kill creativity? 19:24
- ▶ **Your body language may shape who you are** Now viewing
3. How great leaders inspire action 18:04
4. The power of vulnerability 20:19
5. 10 things you didn't know about orgasm

Utwory na wolnych i otwartych licencjach

„wszystkie prawa zastrzeżone”

„ pewne prawa zastrzeżone”

Warunki CC

Uznanie autorstwa

Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne pod warunkiem, że zostanie

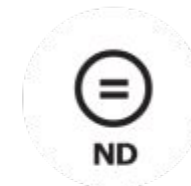
Na tych samych warunkach

Wolno rozprowadzać utwory zależne jedynie na licencji identycznej do tej, na jakiej udostępniono utwór oryginalny.

Użycie niekomercyjne

Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne jedynie do celów niekomercyjnych.

Bez utworów zależnych

Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać utwór jedynie w jego oryginalnej postaci - tworzenie utworów zależnych nie jest dozwolone.

> Trzy najpopularniejsze w sieci licencje Creative Commons

LICENCJE	co możesz zrobić?				do czego zobowiązuje Cię licencja?	
 <p>ZERO Domena publiczna</p>	 					
 <p>BY Uznanie autorstwa 4.0 Polska</p>	 					
 <p>BY SA Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach 4.0 Polska</p>	 				 	

WOLNE LICENCJE

**Czy mogę zrobić Wam
zdjęcie i umieścić je potem
w sieci?**

Rozpowszechnianie cudzego wizerunku

wizerunku

- Według ogólnej zasady nie wolno rozpowszechniać wizerunku danej osoby – czyli umożliwiać zapoznania się z nim bliżej nieokreślonymu, niezamkniętemu kręgowi osób – bez jej zgody. Od tej zasady są wyjątki.
- Utrwalenie czyjegoś wizerunku może wiązać się jednak z naruszeniem innych dóbr osobistych tej osoby, np. dobrego imienia lub czci, jeśli zostanie sfotografowana w sytuacji ośmieszającej, prywatnej (np. podczas pogrzebu) lub intymnej. Nie możemy też utrzymywać czyjegoś wizerunku wobec jasnej informacji o sprzeczności takiej osoby.

Czym się różnią te sytuacje?

Czym się różnią te sytuacje?

Czym się różnią te sytuacje?

Rozpowszechnianie cudzego wizerunku wizerunku

Jest możliwe gdy:

- dana osoba otrzymała wynagrodzenie za pozowanie – np. model lub modelka;
- dana osoba na zdjęciu stanowi jedynie szczegół, część większej całości – np. przypadkowi turyści, którzy znaleźli się na dalszym planie czyjeś fotografii z wakacji i nie są tematem tego zdjęcia;
- jest to osoba publiczna, powszechnie znana, a wizerunek utrwalono w związku z wykonywaniem przez nią funkcji publicznych: politycznych, społecznych, zawodowych itp. – np. prezydent państwa w trakcie przemówienia czy artysta na scenie.

Więcej o prawie autorskim

- Przewodnik po prawie autorskim w serwisie Legalna Kultura legalnakultura.pl/pl/prawo-w-kulturze/b-przewodnik-b-po-prawie-autorskim
- Pierwsza Pomoc prawno-autorska w serwisie Prawo Kultury prawokultury.pl/pierwsza-pomoc/

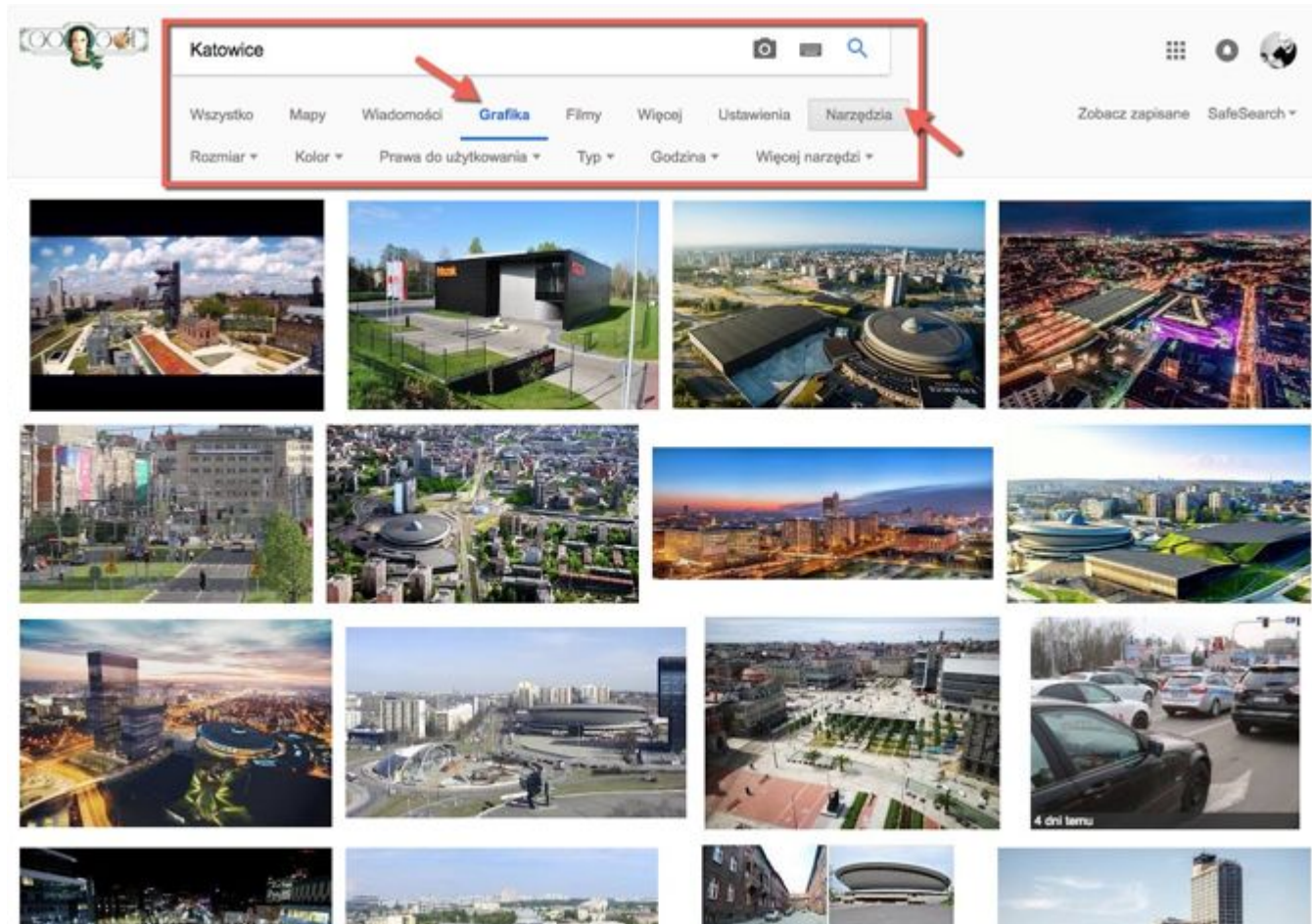
3.

**Wyszukiwanie
informacji i zasobów
w sieci**

Zaawansowane wyszukiwanie w Google i Bing

- Możliwość wyszukiwania wg. dat, formatów plików, wyszukiwania produktów.
- Zapytania o pogodę, kursy walut.
- Wyszukiwanie archiwalnych wersji stron.
- Automatyczne wyszukiwania i powiadomienia o nowych wynikach (Google Alert).

> Opcje wyszukiwania w Google Grafika “Narzędzia”

> Opcje filtrowania wyników wg. praw do wykorzystania

The image shows a Google Images search interface for the term "Katowice". The search bar at the top contains the text "Katowice". Below the search bar, there are navigation tabs: "Wszystko", "Mapy", "Wiadomości", "Grafika" (which is selected), "Filmy", "Więcej", "Ustawienia", and "Narzędzia". A red arrow points to the "Narzędzia" tab. Below the tabs, there are filter options: "Rozmiar", "Kolor", "Oznaczone do ponownego wykorzystania z modyfikacją" (which is selected), "Typ", "Godzina", "Więcej narzędzi", and "Wyczyść". A dropdown menu is open under the selected filter, showing the following options: "Z dowolną licencją", "Oznaczone do ponownego wykorzystania z modyfikacją" (which is checked), "Oznaczone do ponownego wykorzystania", "Oznaczone do ponownego wykorzystania w celach niekomercyjnych z modyfikacją", and "Oznaczone do ponownego wykorzystania w celach niekomercyjnych". A red arrow points to the checked option. The search results are displayed as a grid of images, including a large aerial view of Katowice, a street view, a modern building, and various urban scenes. The interface also shows a user profile icon in the top right corner and a "Zobacz zapisane" button.

> Narzędzia wyszukiwania zaawansowanego w Google z opcjami filtrowania po formatach plików oraz prawa do użytkowania.

Szukanie zaawansowane

Znajdź strony zawierające...

wszystkie te słowa:

palarnia kawy

dokładnie to wyrażenie:

dowolne z tych słów:

żadne z tych słów:

liczby z zakresu od:

do

By zrobić to za pomocą pola wyszukiwania.

Wpisz szukane słowa: trójkolorowy rat terrier

Wpisz wyrażenie w cudzysłowach: "chart polski"

Wstaw LUB między wpisane słowa: miniaturowy OR zwykły

Umieść znak minus przed niepożądanymi słowami:
-gryznie, -"terier"

Umieść dwie kropki między liczbami i dodaj jednostkę miary:
10..35 kg, 300..500 PLN, 2010..2011

Możesz zawęzić wyniki do...

język:

wszystkie języki

Znajdź strony w wybranym języku.

region:

dowolny region

Znajdź strony opublikowane w danym regionie.

ostatnia aktualizacja:

kiedykolwiek

Znajdź strony zaktualizowane w podanym przedziale czasu.

witryna lub domena:

Przeszukaj jedną witrynę (np. wikipedia.org) lub ogranicz wyniki do domeny, takiej jak .edu, .org lub .gov.

występowanie haseł:

w dowolnym miejscu strony

Szukaj haseł na całej stronie, w tytule strony, w adresie internetowym albo w linkach do szukanej strony.

Filtr filtr SafeSearch:

Pokaż najtrafniejsze wyniki

Określ, czy filtr SafeSearch ma filtrować treści o charakterze jednoznacznie seksualnym.

typ pliku:

dowolny format

Znajdź strony w preferowanym formacie.

prawo do użytkowania:

z dowolną licencją

Znajdź strony, które możesz wykorzystać do swoich celów.

Wyszukiwanie zaawansowane

> Narzędzie automatycznego wyszukiwania i powiadamiania o nowych wynikach wyszukiwania Google Alerty

Alerty

Monitoruj sieć w poszukiwaniu nowych, ciekawych treści

🔍 Utwórz alert...

Moje alerty (4)

"Kamil Śliwowski"

"otwarte zasoby"

 gmail.com

otwarte zasoby edukacyjne

Sekcje wiadomości

Nauka i technika

Rozrywka

Polska

Sport

Zadanie indywidualne

Wyszukaj

W wyszukiwarce

Google Grafika

wyszukaj zdjęcia miasta, w którym
mieszkasz, które będzie można
wykorzystać na profilu w mediach
społecznościowych

<https://www.google.pl/imghp?hl=pl>

Jak dostępne są treści w sieci?

Odpłatnie

- Np. filmy na Netflix, Showmax, HBOgo
- Muzyka w serwisie Tidal, Spotify
- Zdjęcia prasowe z banków zdjęć takich jak Getty Images

Za darmo bez prawa do ponownego wykorzystania

- Np. filmy na YouTube, Ninateka.pl
- Muzyka na bandcamp.com
- Zdjęcia i treści publikowane przez gazety etc.

Za darmo i z prawem do ponownego wykorzystania

- Treść Wikipedii, Wolnych Lektur, Akademii Khana,
- Muzyka na Jamendo.com
- Zdjęcia na pixabay.com

Jak dostępne są treści w sieci?

Odpłatnie

- Poza opłatą wymagają uzyskania zgody lub odpowiedniej licencji by z nich skorzystać.

Za darmo bez prawa do ponownego wykorzystania

- Mimo, że dostęp do nich jest za darmo to ich wykorzystanie wymaga uzyskania zgody i opłat np. posiadaczom praw lub Organizacjom Zbiorowego Zarządzania jak ZAIKS (np. W przypadku odtwarzania w lokalu gastronomicznym).

Za darmo i z prawem do ponownego wykorzystania

- Zależnie od licencji mogą pozwalać na darmowe, również komercyjne wykorzystanie bez opłat również dla Organizacji Zbiorowego Zarządzania.

> Baza otwartych i darmowych zasobów do wykorzystania otwartezasoby.pl

KATEGORIA: ZDJĘCIA I GRAFIKI

Rysunki Edwarda Muncha po raz pierwszy w sieci

4 czerwca 2018

Autor: Kamil Śliwowski

Kategorie: Blog, polecane, zdjęcia i grafiki

Muzeum Muncha w Oslo zdigitalizowało własne, pokaźne zbiory jednego z najbardziej znanych malarzy dwudziestego wieku, Edvarda Muncha. Muzeum poszło o krok dalej i poprosiło o możliwość digitalizacji i udostępnienia również inne muzea i prywatnych kolekcjonerów. W efekcie do sieci trafiło ponad 7,600 rysunków. W tej różnorodnej kolekcji znajdziemy akwarele, szkicowniki, rysunki narzędzi czy monet, na [...]

[Czytaj dalej](#)

OTWARTE ZASOBY NA MAILA

Podaj swój adres e-mail aby dostawać najciekawsze linki pocztą (maks. 2 razy w miesiącu)

NALEŻĘ DO:

> Baza legalnych źródeł treści w serwisie [Legalna Kultura](#)

LEGALNA KULTURA

KAMPANIA SPOŁECZNA | LEGALNE ŹRÓDŁA | SA Z NAMI | PRAWO W KULTURZE | CZYTELNIKA KULTURALNA | STREFA WYDARZEŃ | STREFA EDUKACJI

Strona główna > Legalne źródła

LEGALNE ŹRÓDŁA

Baza legalnych źródeł to miejsce, gdzie prezentujemy serwisy, które udostępniają zasoby kulturalne z poszanowaniem praw twórców. Znajdują się tutaj zarówno serwisy komercyjne, jak i te, które gromadzą zasoby oparte na wolnych licencjach. Aby ułatwić korzystanie z bazy, stworzyliśmy funkcję sortowania według informacji, w jaki sposób dany serwis jest dostępny - za darmo czy odpłatnie. Warto jednak pamiętać, że płatne serwisy często udostępniają również bezpłatny content.

Jeśli znasz legalny serwis z zasobami kultury, [dodaj go do naszej bazy](#).

Po zapoznaniu się z nim i kontakcie z właścicielami, udostępniemy go w jednej z 8 kategorii:

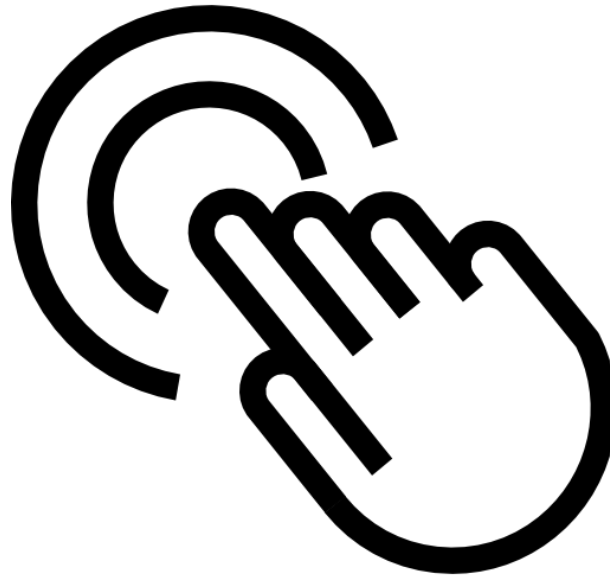
- FILM
- MUZYKA
- KSIĄŻKI
- PRASA
- MUZEA, GALERIE
- FOTOGRAFIA
- ARCHIWA
- BIBLIOTEKI

[Dodaj źródło](#)

DO GÓRY

Zadanie grupowe

Wyszukiwanie wartościowych zasobów cyfrowych

W wylosowanym serwisie wyszukaj:

- film o tym, czym jest Bitcoin w Khan Academy,
- wystąpienia o zmianach paradygmatu w edukacji w TED.com,
- stare mapy Polski w bibliotece cyfrowej Polona.pl,
- w Google Arts&Culture wycieczki 3D po dowolnym polskim muzeum.

Ocena wiarygodności treści na stronach WWW

- Czy wiemy kto jest autorem?
- Czy dane źródło ma dobrą reputację jeśli chodzi o rzetelność informacji?
- Czy dane źródło podaje informacje oficjalne (dotyczy domen gov) czy prasowe (np. media)? Serwisy administracji są zobowiązane również do prowadzenia Biuletynów Informacji Publicznej (BIP).
- Czy możemy ustalić datę publikacji lub zmian na stronie? Jeśli nie ma takiej informacji na stronie możemy próbować ustalić to za pomocą narzędzi Google.

> Cyfrowa biblioteka narodowa Polona.pl

The screenshot displays the Polona.pl search interface. At the top left, there is a blue menu icon and the text "POLONA/". A search bar contains the text "Szukaj wszędzie...". To the right of the search bar is a magnifying glass icon and the text "Pomoc i treść". Further right is a "Zaloguj się" button with a user icon. A red box highlights the search criteria form, which includes the following sections:

- Kryteria:** Three rows of input fields for "Tytuł", "Autor", and "Treść", each with a dropdown arrow and an "oraz" dropdown.
- Kategoria:** A dropdown menu set to "Wszystkie".
- Język:** A dropdown menu set to "Wszystkie".
- Data publikacji (od - do):** Two sets of date pickers (day, month, year).
- Pokaż tylko obiekty dostępne online.
- Pokaż tylko obiekty dostępne z warstwą tekstową (OCR).
- Buttons: "Wyczyść" and "Szukaj".

A red arrow points from the search bar area to the "Szukaj" button. The background shows a grid of search results, including a portrait of a man, a handwritten document, a book cover titled "Zbiór Powinszowań", and a street scene.

> Przykład wideo sferycznego 360 st. w [Google Art&Culture](#)

> Przykład tłumaczenia opracowanego przez wolontariuszy w sieci (crowdsourc'ing) w serwisie TED.com

TED Ideas worth spreading

WATCH DISCOVER ATTEND PARTICIPATE ABOUT LOG IN

Playlists / The most popular talks of all time

Amy Cuddy | TEDGlobal 2012
Your body language may shape who you are

Share
Add to list
Like
Rate

"co przekazuje innym mój język ciała?".

18:53

Polish translation by [Kinga Garnette-Skorupska](#). Reviewed by [Jakub Staniszewski](#).

Details Transcript Comments (2345)
About the talk 51 languages Join the conversation

Body language affects how others see us, but it may also change how we see ourselves. Social psychologist Amy Cuddy argues that "power posing" — standing in a posture of confidence, even when we don't feel confident — can boost feelings of confidence, and might have an impact on our chances for success. NOTE: Some of the findings presented in

48,349,939 views

TEDGlobal 2012 | June 2012

In this playlist Related talks Your list

25 MOST POPULAR The most popular talks of all time
[More from this series](#)

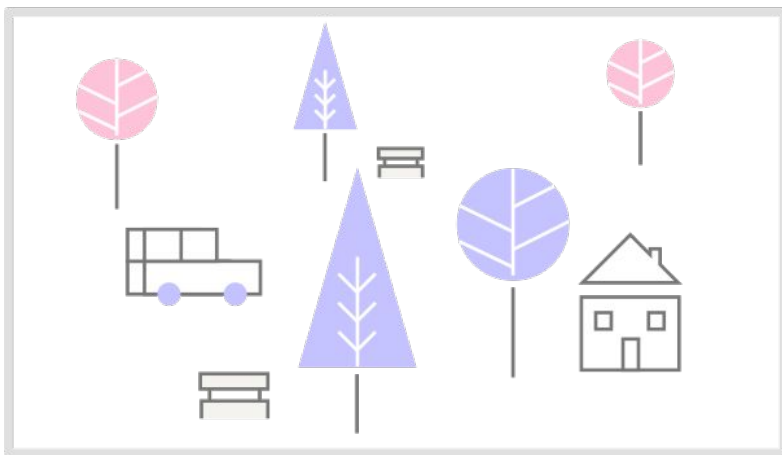
1. Do schools kill creativity? 19:24
- ▶ **Your body language may shape who you are** Now viewing
3. How great leaders inspire action 18:04
4. The power of vulnerability 20:19
5. 10 things you didn't know about orgasm

Jak korzystać z darmowych i otwartych treści ?

- Serwisy wideo oraz z multimediami np. Wizualizacjami 3D pozwalają na umieszczanie (embedowanie) treści z nich na innych stronach. Nie jest to kopia tylko link, który wyświetla również treść poza oryginalnym serwisem.
- Aby kopiować treści, chronione przez prawo autorskie musimy uzyskać zgodę autorów lub skorzystać z otwartych zasobów na zasadach licencji takich jak Creative Commons.

- > Wykorzystanie zdjęcia na CC na naszej stronie wymaga spełnienia warunków licencji np. Podania autorstwa (CC BY) oraz linku do źródła i licencji.

JAK OZNACZAĆ POPRAWNIE MATERIAŁ NA © ?

1 *Jesienny krajobraz miejski* 2 by Anna 3 CC BY-SA

- 1 **TYTUŁ**
(z linkiem do oryginalnego utworu)
- 2 **AUTOR**
(lub nazwa użytkownika, z linkiem do strony autora, jego kanału, bloga, itd.)
- 3 **LICENCJA**
(z linkiem)

> Udostępnianie czyli opcje przesyłania dalej filmów z YouTube. Znajduje się tam również opcja “Umieść” (ang. *embed*), która pozwala wstawić kod z wideo na naszą stronę WWW.

The screenshot shows a YouTube video player interface. At the top, there is a search bar with the text "Szukaj" and a magnifying glass icon. Below the search bar, the video player is visible. The video title is "SKĄD JESTEŚ?". The video player includes a list of participants on the left side, a list of presenters, and a list of topics. The video player also shows the number of views (505 wyświetleń), the number of likes (3), and the number of comments (0). A red arrow points to the "UDOSTĘPNIJ" button, which is highlighted with a red box. Below the video player, there is a description of the video, which is a webinar titled "Po co bibliotekarzom chmura, czyli o narzędziach Google - webinarium". The description mentions that the webinar was part of the "Get IT" cycle and was held on November 19, 2014. The video player also shows the channel name "FRSI Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego" and the number of subscribers (223).

> Kod do umieszczania filmu z YouTube na stronach WWW.

YouTube interface showing a video player with the title "Po co bibliotekarzom chmura, czyli o narzędziach Google - webina...". The video content displays a calendar for "Listopad 2014" and a list of dates. An "Embed Video" dialog box is open, showing the embed code:

```
<iframe width="560" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/Jc92eP7BynE" frameborder="0" allow="autoplay; encrypted-media" allowfullscreen></iframe>
```

The dialog box also includes a checkbox for "Rozpocznij od 0:00" and a "KOPIUJ" button.

4.

**Zakładanie i
prowadzenie strony
WWW**

Zadanie indywidualne

Planowanie strony i rejestracja domeny

- Otwórz dokument dostępny pod adresem: bit.ly/tworzycstrone i opisz swój pomysł odpowiadając na pytania:
  1. O czym miałyby być?
  2. Dla kogo będę ją tworzyć?
  3. Co się na niej znajdzie (np. blog, wideo, informacje kontaktowe)?
  4. Pod jakim adresem (domeną) chcieliby aby się znalazła?

Porównywanie z podobnymi stronami

1. Wyszukaj w sieci strony podobne do tych z Twojego pomysłu, zapisz ich adresy.
2. Sprawdź czy iw jakich posiadają kanały w mediach społecznościowych?
3. Wejdź na stronę zakupy domen i hostingu np. Home.pl i sprawdź dostępność domeny, pod którą chciałbyś/abyś prowadzić stronę.

> Sprawdzanie dostępności domeny do zakupu na przykładzie strony home.pl

PREMIERA! POZNAJ G SUITE OD GOOGLE »

☎ 504 502 500

POMOC

PANEL

POCZTA

home.pl

DOMENY ▾

HOSTING I STRONY ▾

SSL ▾

SKLEPY ▾

OFFICE 365 ▾

DLA FIRM ▾

MARKETING I SEO ▾

0,00 zł

5 domen .pl za 0 zł/rok

Wpisz tutaj poszukiwaną domenę

Wyszukaj

PROMOCJA: [5 x .pl - 0 zł/rok »](#) | [.cloud - 9,90 zł/rok »](#) | [.eu - 1 zł/rok »](#) | [.online za 0 zł/rok »](#)

Najczęściej wybierany hosting internetowy w Polsce

Od 20 lat dostarczamy niezawodny hosting, któremu zaufały już tysiące naszych Klientów. Postaw na stabilność działania i bezpieczeństwo i ciesz się doskonale działającym serwerem.

🕒 Dowolna ilość stron www i kont e-mail

Umieścisz tu wszystko, czego potrzebujesz - wybierz tylko odpowiednią dla siebie pojemność serwera. Oprócz doskonałej przestrzeni otrzymasz też wygodny i nowoczesny panel do obsługi hostingu.

🔒 Bezpieczeństwo i regularne kopie zapasowe

Najczęściej wybierany

Hosting Biznes

Najlepsze dla Twojej firmy

11,88
zł netto / rok

🕒 Pojemność	100 GB
📄 Transfer	bez limitu
🗄️ Baza danych	50/5
📦 Instalator CMS	✓

**Jakie rodzaje stron
internetowych znasz?
Z jakich korzystasz?**

**Jakie cechy ma dobrze
działająca strona
WWW?**

Cechy dobrej strony firmowej

- Dostępna dla wszystkich (najlepiej trzymać się standardów typu WCAG).
- Intuicyjna i prosta w nawigacji.
- Aktualne i zgodne z prawdą (klient, który nie znajdzie na stronie obiecanych informacji lub produktów nie będzie do nas wracać).
- Zawierająca informacje o firmie, zwłaszcza łatwo dostępne dane kontaktowe.
- Zwięzłe i czytelne informacje.
- Działająca szybko (zoptymalizowana).

Najważniejsze trendy

- Ruch na stronach z urzędzeń mobilnych stale rośnie, pod koniec 2017 roku stanowił już 49%.
- Do 2020 roku wideo ma stanowić 70% treści w sieci.
- Wideo generuje znacznie większe zaangażowanie niż inne treści w sieci i jest obecne już w większości serwisów społecznościowych (YouTube, Instagram, Facebook, LinkedIn).
- Połowa Polaków korzysta ze smartfona ponad 2 godziny dziennie.

Najważniejsze terminy

- **Responsywność** - układ automatycznie dostosowuje się do wielkości ekranu urządzenia.
- **Dostępność** (ang. Accessibility) - stopień, w jakim strona, aplikacja, system może być używany przez możliwie dużą grupę ludzi o różnych potrzebach i korzystającą z różnych urządzeń. Standardy dostępności określa dokument WCAG.

> Przykład elementów sterowania opcjami dostępności strony na stronie Fundacji Widzialni.org

The image shows a screenshot of the website Widzialni.org. At the top left is the logo for Fundacja widzialni.org. To its right is a red-bordered box containing accessibility settings: 'Czcionka:' with three 'A' icons of increasing size, and 'Kontrast:' with four 'A' icons of increasing contrast and a refresh icon. Further right is a search bar with the text 'Szukam informacji o...'. Below these is a dark navigation bar with links: 'Kim jesteśmy?', 'Czym się zajmujemy?', 'Co zrobiliśmy?', 'Co osiągnęła Grupa?', 'Co Ty możesz zrobić?', 'Konkurs SIBB', and a blue button 'Zgłoś stronę do badania'. The main content area features a large image of a hand typing on a laptop. Overlaid on this image is the logo for 'STRONA INTERNETOWA BEZ BARIER' (Internet Site Without Barriers), which includes a stylized person icon with a checkmark. At the bottom, a white box titled 'Narzędzia' (Tools) contains five icons and labels: 'Dostępne strony www' (Accessible websites), 'Szkolenia z WCAG 2.0' (Training from WCAG 2.0), 'Dostępne raporty CSR' (Accessible CSR reports), 'Dostępne wydarzenia' (Accessible events), and 'Audyty dostępności' (Accessibility audits).

- > Test responsywności oraz szybkości działania strony na przeglądarkach mobilnych w smartfonach za pomocą narzędzia testmysite.withgoogle.com

The image shows a screenshot of the Google PageSpeed Insights mobile test results for the website otwartzasoby.pl. The interface is set against a blue background with the Google logo in the top left. In the top right, there are two buttons: "TEST ANOTHER URL" and "GET MY FREE REPORT".

The main results are displayed in a white box with a light green border. At the top, the URL "otwartzasoby.pl" is shown with a share icon. Below this, the loading time is displayed as "5s" in large green font, with "Loading time on 3G: **Good**" underneath. The estimated visitor loss is shown as "19%" in large green font, with "Est. Visitor loss (Due to loading time)" below it. At the bottom of the white box, there is a blue button that says "GET MY FREE REPORT".

To the right of the white box, a white smartphone is shown displaying the mobile version of the website. The phone screen shows the "otwarte zasoby" logo, a headline "Odkrywaj materiały, z których możesz korzystać za darmo i bez ograniczeń prawnych.", a world map, and an article titled "Generator map wektorowych Pixel Map" dated "23 Nove 2016" by "Autor: Karol Siewerski".

At the bottom right of the screenshot, there is a "See how you compare" link with a blue circular arrow icon.

Z czego stworzona jest strona?

- **Strona WWW** - pliki m.in. HTML, które stanowią widoczną stronę
- **Domena** - adres strony np. otwartzasoby.pl
- **Serwer** - miejsce, w którym przechowywana jest treść strony i z którego jest dostarczana (może być wirtualny, wynajęty, własny)
- **Hosting** - udostępniane zasoby na serwerach, zwykle płatne, na których możemy umieścić stronę lub usługi sieciowe.

Rodzaje stron i serwisów WWW

- **Blog** - regularnie i chronologicznie aktualizowana strona, zwykle tworzona przez jednego autora/autorkę, o charakterze dziennika. Może być prowadzona na własnej stronie lub w jednym z serwisów, które udostępniają usługi do tego np. Wordpress.com, tumblr.com
- **Vlog** - blog prowadzony w formie wideo. Może być prowadzona na własnej stronie lecz najczęściej działa w serwisach, które udostępniają usługi do tego np. YouTube.com, Vimeo.com.
- **Strona społecznościowa (fanpage)** - strona prowadzona w ramach medium społecznościowego, może być profilem innej strony WWW (np. Fanpage projektu Ja w Internecie) lub samodzielna (np. Sztuczne Fiołki)

Własna strona vs. usługa

- Wymaga zakupu domeny oraz usługi hostingowej
- Wymaga samodzielnej instalacji i konfiguracji usług na serwerze.
- Pozwala na instalację prawie dowolnego oprogramowania do obsługi stron.
- Jest bardziej elastyczna zarówno cenowo (możemy wybrać różnych dostawców, z różnymi cenami) jak również kiedy rosną nasze potrzeby techniczne.
- Korzystamy z gotowego rozwiązania, które łączy domenę i hosting w jednym.
- Nie musimy konfigurować nic poza wyglądem i działaniem strony, zwykle za pomocą prostego edytora.
- Jest to rozwiązanie mniej elastyczne zarówno cenowo jak i technicznie (nie dodamy do niego opcji, których nie ma w katalogu).
- Możemy być ograniczeni regulaminem dostawcy usługi np. co do tego jakie treści można publikować na stronie.

Zakładanie strony

1. Wybór pomiędzy gotowymi usługami typu Wix.com, Weebly.com, Wordpress.com a samodzielnym zakładaniem strony (zakup domeny i hostingu).
2. Zakup domeny.
3. Zakup hostingu dla strony.
4. Wybór oprogramowania na jakim będzie działać nasza strona np. Wordpress, Joomla, Drupal i instalacja go na serwerze.

> Panel administracyjny w serwisie hostingowym, który umożliwia automatyczne instalowanie usług na serwerze np. Stawianie nowej strony na systemie Wordpress

The screenshot shows the 'Panel home.pl' control panel. At the top, it indicates the user is logged in as 'serwer' and shows the account status as '[opłacona, 212 dni]'. There are links for 'Potrzebuję pomocy' and 'Wyloguj'. The main navigation bar includes 'Lista usług', 'Usługa: serwer1507198', and 'Autoinstalator'. A sidebar on the left contains menu items: 'Pulpit', 'Usługi', 'Wszystkie usługi', 'Domeny', 'Hosting', 'Sklepy internetowe', 'Kreatory stron', 'Bezpieczeństwo', 'Inne', 'Rejestracja usług', 'Płatności', 'Profil', and 'Centrum Pomocy'. The main content area is titled 'Autoinstalator' and contains a 'Cofnij' button. Below this, there is a section for 'CMS, blog' with a list of options:

- WordPress**: Wordpress to najpopularniejszy obecnie system blogowy, który jest systematycznie rozbudowywany o możliwości pełnego systemu zarządzania treścią (CMS). Ze względu na łatwość użytkowania i dużą liczbę dodatkowych modułów zalecany jest dla początkujących użytkowników. [Dalej >>](#)
- WordPress**: Wordpress + niezbędne wtyczki to ten sam dobrze znany system CMS, wzbogacony przez wtyczki polecane przez home.pl, ułatwiające zarządzanie, zwiększające bezpieczeństwo, dbające o SEO i przyspieszające twojego WordPressa. [Dalej >>](#)
- WordPress**: Wordpress + Woocommerce to popularny system CMS wzbogacony o bezpłatną opcję e-commerce, czyli możliwość prowadzenia sklepu internetowego opartego na WordPressie. [Dalej >>](#)
- Textpattern**: Elegancki, elastyczny i prosty w użyciu system do zarządzania treścią na stronie internetowej. TextPattern świetnie nadaje się do prowadzenia małych stron internetowych, np. wizytówki firmowej lub strony prywatnej. [Dalej >>](#)
- Drupal**: Drupal to wszechstronny system zarządzania treścią (CMS), umożliwiający użytkownikowi łatwe publikowanie, zarządzanie i organizowanie zawartości serwisów WWW. Ze względu na swoją elastyczność i duże możliwości rozbudowy, wykorzystywany jest często do bardziej wymagających projektów. [Dalej >>](#)
- Joomla!**: Joomla! to uniwersalny system zarządzania treścią (CMS), służący do tworzenia i obsługi różnego typu serwisów WWW - od małych stron prywatnych i firmowych, aż po rozbudowane portale. Łatwość korzystania i rozbudowy powodują, że Joomla! używany jest zarówno przez profesjonalistów, jak i przez początkujących użytkowników. [Dalej >>](#)
- Xoops**: Xoops – uniwersalny system CMS, który ułatwia tworzenie, zarządzanie oraz organizowanie, serwisów WWW. Łatwość korzystania i rozbudowy oraz wiele dostępnych szablonów stron, powodują, że Xoops zyskuje coraz większą popularność wśród aplikacji CMS. [Dalej >>](#)

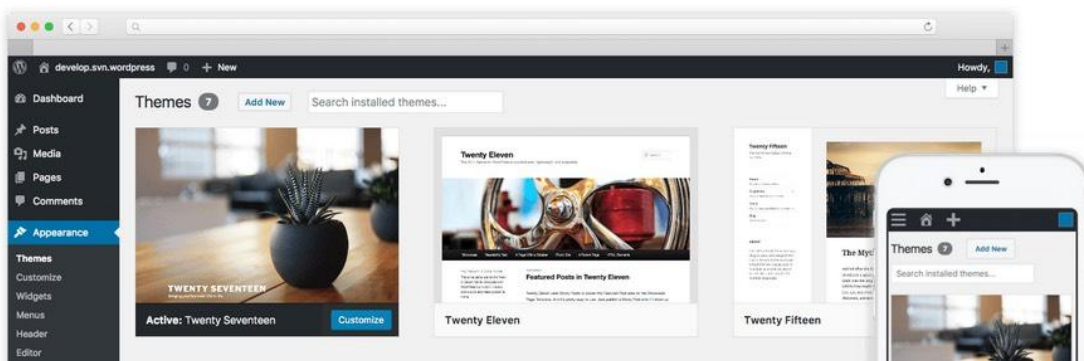
- > Strona serwisu Wordpress, w którym możemy założyć stronę jako usługę lub skorzystać z darmowego oprogramowania i zainstalować system na własnym serwerze.

Meet WordPress

WordPress is open source software you can use to create a beautiful website, blog, or app.

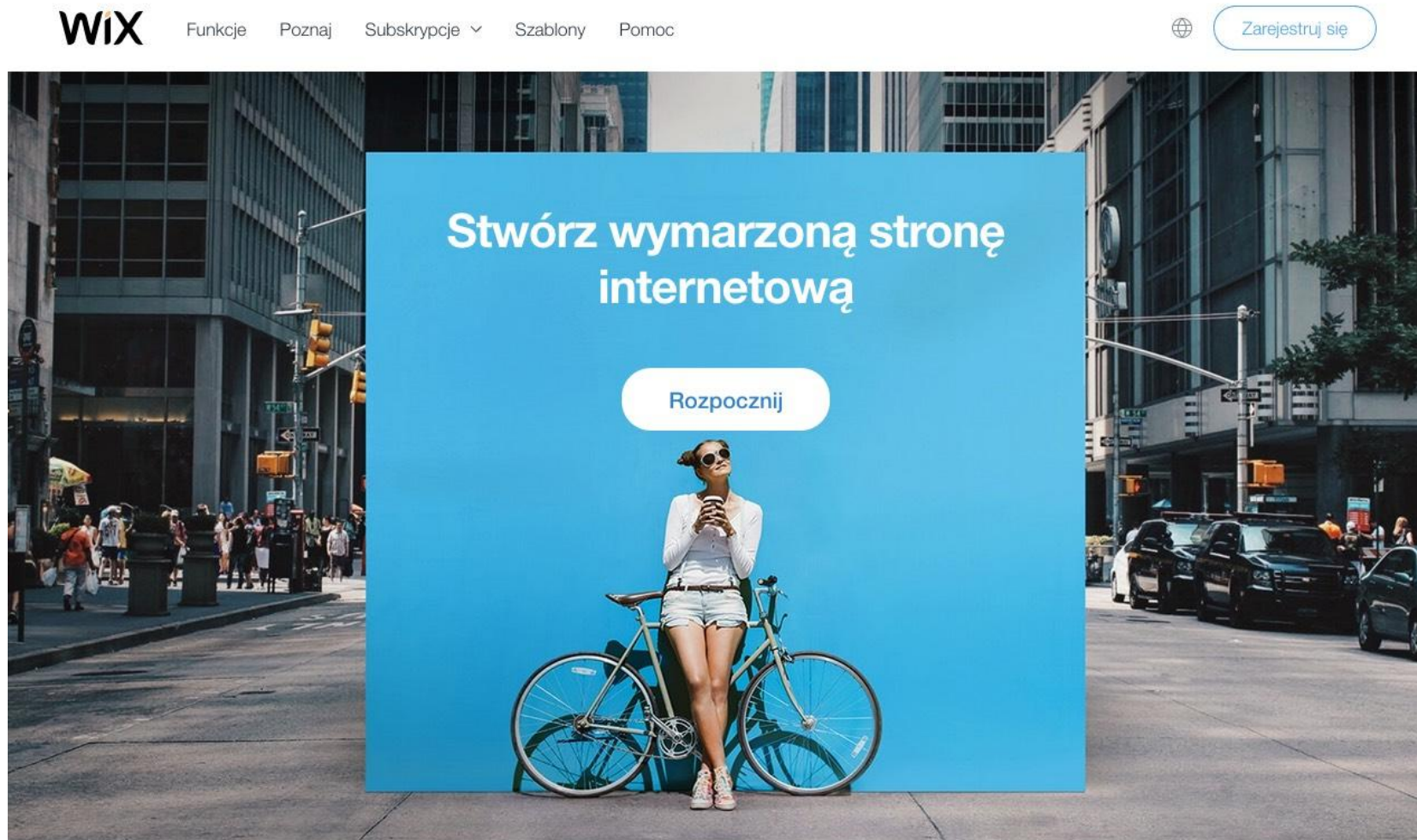
WordPress dostępny jest także w języku Polski.

Beautiful designs, powerful features, and the freedom to build anything you want. WordPress is both free and priceless at the same time.

- > Serwis Wix (podobnie jak Weebly) udostępnia gotową usługę tworzenia i prowadzenia strony w jednym miejscu.

<https://pl.wix.com>

**Zakładamy stronę.
Czy jest się czego bać?**

> Zakładanie strony na wordpress.com zaczynamy od wyboru domeny

WordPress.com Zaloguj się

Krok 2 z 4

Give your site an address.

Enter your site's name or some keywords that describe it to get started.

🔍 ✕ Filtry

.art .com .net .org .blog .club .co .life More Extensions ▾

<h4>otwartzasoby.blog</h4> <p>W planach płatnych ■ Best Match</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Exact match ✓ ".blog" is a common extension <p style="text-align: center;">Wybierz</p>	<h4>otwezasoby.design</h4> <p>W planach płatnych ■ Best Alternative</p> <p style="text-align: center;">Wybierz</p>
--	---

otwartzasoby.wordpress.com	Darmowy	Wybierz
otwartzasoby.com	W planach płatnych	Wybierz
otwezasoby.art	W planach płatnych	Wybierz
otwarteasyasoby.blog	W planach płatnych	Wybierz

> Następnie wybieramy jeden z planów czyli pakietów usług. W naszym wypadku darmowy.

WordPress.com Zaloguj się

Krok 3 z 4

Wybierz odpowiedni dla siebie plan subskrypcji

Darmowy Best for students	Personal Best for hobbyists	Premium Najlepszy dla przedsiębiorców	Business Best for small businesses
			
zł0 na zawsze	zł14 miesięcznie, płatne za rok lub za dwa lata	zł33,25 miesięcznie, płatne za rok lub za dwa lata	zł195,75 miesięcznie, płatne za rok lub za dwa lata
Start with Darmowy	Start with Personal	Start with Premium	Start with Business
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wsparcie społeczności ⓘ ✓ WordPress.com subdomain ⓘ ✓ Dozens of Free Themes ⓘ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wsparcie email oraz w czacie na żywo ⓘ ✓ Free custom domain ⓘ ✓ All free features ⓘ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zaawansowana personalizacja ⓘ ✓ Unlimited premium themes ⓘ ✓ All Personal features ⓘ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Upload themes and plugins ⓘ ✓ Google Analytics ⓘ ✓ All Premium features ⓘ

🔒 Bezpieczna płatność:

[← Wstecz](#)

- > Jeśli nie posiadamy konta w serwisie Wordpress.com musimy je założyć. Potrzebujemy adresu mailowego oraz mocnego hasła.

WordPress.com Zaloguj się

Krok 4 z 4

Create your account.

Twój adres email

Choose a username

Wybierz hasło

By creating an account via any of the options below, you agree to our [Terms of Service](#).

[Kontynuuj](#)

Or connect your existing profile to get started faster.

 Continue with Google

[← Wstecz](#)

- > Po zalogowaniu widzimy gotową, pustą stronę, z panelem administracyjnym z lewej strony.

The screenshot shows the WordPress admin interface. At the top, there's a navigation bar with 'Moja witryna' and 'Czytnik' on the left, and 'Nowy wpis' and user profile icons on the right. The left sidebar contains a menu with categories: 'Statystyki', 'Plan' (Darmowy), 'Zarządzaj' (Strony witryny, Wpisy na blogu, Media, Referencje, Komentarze), 'Personalizuj' (Dostosuj - Motywy), and 'Konfiguruj' (Udostępnianie, Użytkownicy, Wtyczki, Domeny, Ustawienia). Each menu item has a 'Dodaj' button, except for 'Dostosuj' which has a 'Motywy' button. The main content area features a dark welcome message: 'Witaj na WordPress.com! Manage your site from the My Site menu. Change your theme design, add posts or pages, or manage your plan.' with a 'Dalej' button. Below this is the site title 'Otwarte Zasoby' and a teal navigation bar with 'HOME', 'CONTACT', and 'BLOG' links. The background image shows a desk with a laptop, a coffee cup, a magazine, and a hand writing in a notebook. At the bottom, there's a cookie consent banner with a 'Zamknij i zaakceptuj' button.

> Możemy przejść krok po kroku przez tutorial lub z panelu element, który chcemy edytować. Zaczynamy od dodania opisu do strony.

The screenshot shows the WordPress dashboard for the site 'Otwarte Zasoby'. The top navigation bar includes 'Moja witryna', 'Czytnik', and 'Nowy wpis'. The left sidebar contains various management tools, with a red box highlighting the 'Zarządzaj' section. The main content area shows the 'Profil strony' settings, with a blue box highlighting the 'Slogan witryny' field, which contains the text 'strona o darmowych i otwartych materiałach w sieci'. Other visible settings include the site title 'Otwarte Zasoby', the site address 'otwartzasoby.wordpress.com', and the language 'Polski'.

Moja witryna | Czytnik | Nowy wpis

Otwarte Zasoby
otwartzasoby.wordpress.com

Darmowa domena z planem | ROZSZERZENIE SUBSKRYPCJI

Zobacz witrynę

Statystyki

Plan | Darmowy

Zarządzaj

Strony witryny | Dodaj

Wpisy na blogu | Dodaj

Media | Dodaj

Komentarze

Informacja zwrotna | Dodaj

Referencje | Dodaj

Wtyczki | Zarządzaj

Import

Personalizuj

DODAJ NOWĄ WITRYNĘ
https://wordpress.com

Ogólne | Opcje pisania | Dyskusja | Ruch

Profil strony | Zapisz ustawienia

Logo/Ikona witryny | Tytuł witryny

Otwarte Zasoby

Slogan witryny

strona o darmowych i otwartych materiałach w sieci

W kilku słowach opisz o czym jest ta witryna.

Adres witryny

otwartzasoby.wordpress.com | + Dodaj własny adres

Kup własną domenę, połącz domenę którą już posiadasz lub przekieruj tę witrynę.

Język

PL | Polski ZMIENIĆ

Główny język witryny. Możesz też zmienić język interfejsu w swoim profilu.

Strefa czasowa

Warszawa

Wybierz miasto z twojej strefy czasowej. Może chcesz wybrać naszą sugestię: Wybierz Europe/Warsaw

> Strony witryny to wszystkie strony statyczne (np. O Nas, Kontakt) oraz możliwość tworzenia z nich menu.

The screenshot displays the WordPress dashboard interface. At the top, there is a blue header with the text 'Moja witryna' and 'Czytnik'. Below the header, a navigation menu is visible, with the 'Strony witryny' (Static Pages) option highlighted by a red rectangular box. To the right of this menu item is a 'Dodaj' (Add) button. The main content area shows a list of static pages: 'Wpisy na blogu', 'Media', 'Komentarze', 'Informacja zwrotna', 'Referencje', 'Wtyczki', and 'Import'. Below this list, there are sections for 'Personalizuj' (Customize) and 'Dostosuj' (Adjust). The bottom right corner of the dashboard features a blue circular help icon with a question mark.

> Media to miejsce dodawania multimediów, zdjęć, wideo, plików, które będziemy dołączać do treści wpisów lub stron statycznych.

The screenshot displays the WordPress Media library interface. At the top, a blue header contains the site name 'Moja witryna', the user name 'Czytnik', and a 'Nowy wpis' button. Below the header, the left sidebar lists various site management options, with 'Media' highlighted. The main content area shows a grid of media items, including a photo of a desk with a laptop and coffee, a photo of a hand holding a smartphone, and a teal flower icon. The interface includes a search bar, a 'Dodaj nowy' button, and an 'Edycja' button.

Moja witryna Czytnik Nowy wpis

otwartzasoby.wordpress.com

Darmowa domena z planem ROZSZERZENIE SUBSKRYPCJI

Zobacz witrynę

Statystyki

Plan Darmowy

Zarządzaj

Strony witryny Dodaj

Wpisy na blogu Dodaj

Media Dodaj

Komentarze

Informacja zwrotna Dodaj

Referencje Dodaj

Wtyczki Zarządzaj

Import

Personalizuj

Dostosuj Motywy

+ DODAJ NOWĄ WITRYNĘ

Wszystkie Obrazki Dokumenty Filmy Plik dźwiękowy

użyto 0% z 3 GB Rozszerzenie subskrypcji

Dodaj nowy Edycja

SIE 23

1

> Wtyczki to biblioteki dodatkowych elementów i funkcjonalności stron WWW, które możemy dodać do strony WWW. W wordpress.com możemy dodać je tylko w planie płatnym, posiadając własny hosting na stronie, bez ograniczeń.

The screenshot displays the WordPress.com dashboard interface. At the top, there's a navigation bar with 'Moja witryna' and 'Czytnik'. Below this, a sidebar on the left contains various management options: 'Zobacz witrynę', 'Statystyki', 'Plan', 'Zarządzaj' (with sub-options for 'Strony witryny', 'Wpisy na blogu', 'Media', 'Komentarze', 'Informacja zwrotna', 'Referencje'), 'Import', 'Personalizuj' (with 'Dostosuj' and 'Motywy'), and 'Konfiguruj' (with 'DODAJ NOWĄ WITRYNĘ'). The 'Wtyczki' (Plugins) option is highlighted with a red box. The main content area shows a grid of installed and recommended plugins, including 'TinyMCE Advanced', 'Google Analytics for WordPress', 'Page Builder by SiteOrigin', 'Contact Form 7', 'Yoast SEO', 'Akismet Anti-Spam', 'Jetpack by WordPress.com', 'WordPress Importer', 'WooCommerce', 'WooCommerce Simple Hooks', 'WP WhatsApp Support', 'Cookie Maestro', 'Sierra Addons', 'Super Simple Event Calendar', and 'iPages Flipbook PDF Viewer F...'. Each plugin card includes a rating of stars and a 'Zainstalowane' (Installed) status for some.

> Aby zmienić wygląd strony przechodzimy do “Personalizuj” gdzie możemy dostosować wygląd strony lub całkowicie zmienić jej “skórkę” czyli szablon graficzny.

The image shows the WordPress dashboard interface. On the left sidebar, the 'Personalizuj' (Customize) option is highlighted with a red box. Below it, the 'Dostosuj' (Customize) button is also visible. The main content area displays a search bar for themes, a filter section for 'FILTRUJ WYNIKI' (Filter Results) with options like 'Feature', 'Layout', 'Column', 'Subject', and 'Style', and a grid of theme preview cards including 'Radcliffe 2', 'Apostrophe 2', and 'AltoFocus'. A green 'BEGINNER' badge is visible on the 'Radcliffe 2' theme card.

> Aby dodać nowy wpis na naszego bloga przechodzimy do “Wpisy na blogu” i klikamy na “Dodaj”

The image shows the WordPress dashboard interface. At the top, there is a blue header with the text "Moja witryna" and "Czytnik". On the right side of the header, there is a "Nowy wpis" button and a user profile icon. The left sidebar contains a menu with various options. The "Wpisy na blogu" option is highlighted with a red rectangular box. Below the sidebar, the main content area shows a list of published posts. The first post is titled "Prywatny: Aplikacje do quizów i ankiet na żywo — którą wybrać do szkoły i na warsztaty?" and is dated "2 godziny temu". The second post is titled "The Journey Begins" and is dated "3 godziny temu". At the bottom right of the dashboard, there is a help icon (a question mark inside a circle).

> Edycja wpisu przypomina edytory tekstu, w górnym panelu znajdziemy opcje formatowania tekstu, pod przyciskiem “Dodaj” opcje zamieszczania grafik i multimediów

Zamknij Otwarte Zasoby 1 Zapisano Podgląd Opublikuj...

↪ Aplikacje do quizów i ankiet na żywo — którą wybrać do szkoły i na warsztaty?

Widok HTML

+ Dodaj Akapit B I [List Bulleted] [List Numbered] [Link] [Quote] [Table] [Table of Contents] ABC [List Numbered] ...

- Media
- Media from Google
- Biblioteka darmowych zdjęć
- Contact form
- Payment button

...ć lektury na początku lekcji? A może potrzebujesz szybko uczestników i uczestniczek warsztatu, ale nie chcesz tego aplikacji do sprawdzania wiedzy i zbierania informacji smartfonów otwierają ogromne możliwości dla osób, dzą warsztaty i szkolenia dla dorosłych. Ułatwiają częściowo zautomatyzowane zbieranie informacji o iach osób uczestniczących w naszych zajęciach. Wystarczy tylko nie obawiać się wykorzystania do tego smartfonów, osób, które uczysz. Przyjrzyjmy się kilku najpopularniejszym z tych aplikacji.

Istnieje wiele narzędzi wspierających interakcje podczas prowadzenia lekcji, szkoleń i warsztatów. [Kahoot](#), Quizizz, Google Forms... to tylko kilka najpopularniejszych. Każde z nich oferuje trochę inne funkcje i doświadczenie użytkownikom i użytkowniczkom. Dlatego często jedno narzędzie pasuje lepiej określonej grupie wiekowej lub do różnych metod edukacyjnych. Jeśli pierwszy raz będziesz korzystać z takich aplikacji zacznij od jednej, poznaj dobrze jej funkcje i sprawdź pod kątem tego, jak Ty pracujesz i uczysz. Po opanowaniu jednej łatwiej będzie Ci korzystać z kolejnych i zmieniać je zależnie od

ZAPISANO 12 MINUT TEMU potrzeb.

180 SŁOWA

Przenieś do kosza ?

> Klikając na link (ikona z łańcuszkiem) możemy do tekstu dodawać linki do innych stron.

Zamknij Otwarte Zasoby Zapisano Podgląd

To publish, check your email and confirm your address. [Dowiedz się więcej](#)

Aplikacje do quizów i ankiet na żywo — którą wybrać do s...

Dodaj Akapit B I

Chcesz przetestować znajomość lektu zebrać pytania i pomysły od uczestników robić na papierze? Narzędzia i aplikacje zwrotnej, na żywo, za pomocą smartfonów które uczą w szkole lub prowadzą warsztaty częstsze, bardziej atrakcyjne i częściowo postępach, problemach, pytaniach osobistych tylko nie obawiać się wykorzystania czasu się kilku najpopularniejszych z tych aplikacji

Istnieje wiele narzędzi wspierających warsztatów. Kahoot!, Quizizz, Google Forms... to tylko kilka najpopularniejszych. Każde z nich oferuje trochę inne funkcje i doświadczenie użytkownikom i użytkowniczkom. Dlatego często jedno narzędzie pasuje lepiej określonej grupie wiekowej lub do różnych metod edukacyjnych. Jeśli pierwszy raz będziesz korzystać z takich aplikacji zacznij od jednej, poznaj dobrze jej funkcje i sprawdź pod kątem tego, jak Ty pracujesz i uczysz. Po opanowaniu jednej łatwiej będzie Ci korzystać z kolejnych i zmieniać je zależnie od

ZAPISANO KILKA SEKUND TEMU 1 WORD SELECTED / 180 SŁOWA

Przenieś do kosza

Adres URL:

Tekst łącza:

Otwórz odnośnik w nowym oknie/nowej karcie

Odnośnik do istniejących treści

- Contact STRONĘ
- The Journey Begins WPIS
- Home STRONĘ
- Blog STRONĘ

Anuluj Dodaj odnośnik

- > Kiedy skończymy edytować wpis możemy zdecydować o tym kiedy go opublikować, dodać kategorie i tagi.

Zamknij | Otwarte Zasoby 1 | Zapisz

Podgląd | Opublikuj...

Ustawienia wpisu

Stan

Opublikuj teraz

Publiczny

Przypnij do strony głównej

Oczekuje na przegląd

Kategorie i tagi

aplikacje

Kategorie

aplikacje

Bez kategorii

Dodaj nową kategorię

Tagi

Obrazek wyróżniający

180 SŁOWA

ZAPISANO MINUTĘ TEMU

Aplikacje do quizów i ankiet na żywo — którą wybrać do szkoły i na warsztaty?

Chcesz przetestować znajomość lektury na początku lekcji? A może potrzebujesz szybko zebrać pytania i pomysły od uczestników i uczestniczek warsztatu, ale nie chcesz tego robić na papierze? Narzędzia i aplikacje do sprawdzania wiedzy i zbierania informacji

zwrócić, na żywo, za pomocą smartfonów otwierają ogromne możliwości dla osób.

- > Do wpisów poza zdjęciami można dodawać również wideo z serwisów takich jak YouTube za pomocą opcji embedowania.

Jak stworzyć quiz w Kahoot? - krótki poradnik
READY TO JOIN?

Embed Video

```
<iframe width="560" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/RBs340Uf2w" frameborder="0" allow="autoplay; encrypted-media" allowfullscreen></iframe>
```

Rozpocznij od 0:00

OPCJE UMIESZCZANIA

KOPIUJ

Jak stworzyć quiz w Kahoot? - krótki poradnik
58 780 wyświetleń

Katarzyna G.
Opublikowany 10 kwi 2014

Kahoot! to bezpłatna platforma do tworzenia i przeprowadzania interaktywnych quizów. Wykorzystaj urządzenia mobilne swoich uczniów i zaplanuj ciekawą lekcję powtórzeniową!

POKAŻ WIĘCEJ

SUBSKRYBUJ 254

Następny: Klasowy teleturniej z wykorzystaniem Kahoot - teraz edukacja, 8,3 tys. wyświetleń, 15:47

Kahoot dla początkujących. Marta Nawrocka, 2,4 tys. wyświetlenia, 19:17

Electric Range Rover | Fully Charged, fullychargedshow, 56:47

- > Skopiowany kod z YouTube dodajemy w trybie HTML do wpisu. Automatycznie zmieni się on w odtwarzacz z filmem widoczny we wpisie.

Zamknij | Otwarte Zasoby 1 | Zapisano

Dodaj | b | / | link | b-quote | del | ins | img | ul | ol | li | code | more

⇒ Aplikacje do quizów i ankiet na żywo — którą wybrać do szkoły i na warsztaty?

Widok | HTML

1

Chcesz przetestować znajomość lektury na początku lekcji? A może potrzebujesz szybko zebrać pytania i pomysły od uczestników i uczestniczek warsztatu, ale nie chcesz tego robić na papierze? Narzędzia i aplikacje do sprawdzania wiedzy i zbierania informacji zwrotnej, na żywo, za pomocą smartfonów otwierają ogromne możliwości dla osób, które uczą w szkole lub prowadzą warsztaty i szkolenia dla dorosłych. Ułatwiają częstsze, bardziej atrakcyjne i częściowo zautomatyzowane zbieranie informacji o postępach, problemach, pytaniach osób uczestniczących w naszych zajęciach. Wystarczy tylko nie obawiać się wykorzystania do tego smartfonów, osób, które uczysz. Przyjrzyjmy się kilku najpopularniejszym z tych aplikacji.

2

```
<iframe width="560" height="315" src=" https://www.youtube.com/embed /RBs340uF2w" frameborder="0" allow="autoplay; encrypted-media" allowfullscreen> </iframe>
```

```
 Wordpress udostępnia w swoim narzędziu podstawowe statystyki pozwalające śledzić ilość wejść na naszą stronę.

Moja witryna Czynnik Nowy wpis

Otwarte Zasoby otwartezasoby.wordpress.com

Darmowa domena z planem ROZSZERZENIE SUBSKRYPCJI

Zobacz witrynę

**Statystyki**

Plan Darmowy

Zarządzaj

Strony witryny Dodaj

Wpisy na blogu Dodaj

Media Dodaj

Komentarze

Informacja zwrotna Dodaj

Referencje Dodaj

Wtyczki Zarządzaj

Import

Personalizuj

DODAJ NOWĄ WITRYNĘ

Aktywność na witrynie Trendy Aktywność Dni Tygodnie Miesiące Lata Obserwujący 1

WYŚWIETLENIA ODWIEDZAJĄCY 10

Brak aktywności w tym okresie 5

0

WYŚWIETLENIA 0 ODWIEDZAJĄCY 0 POLUBIENIA 0 KOMENTARZE 0

Statystyki za okres 23 sierpnia 2018  
Ostatnia aktualizacja: 20:14

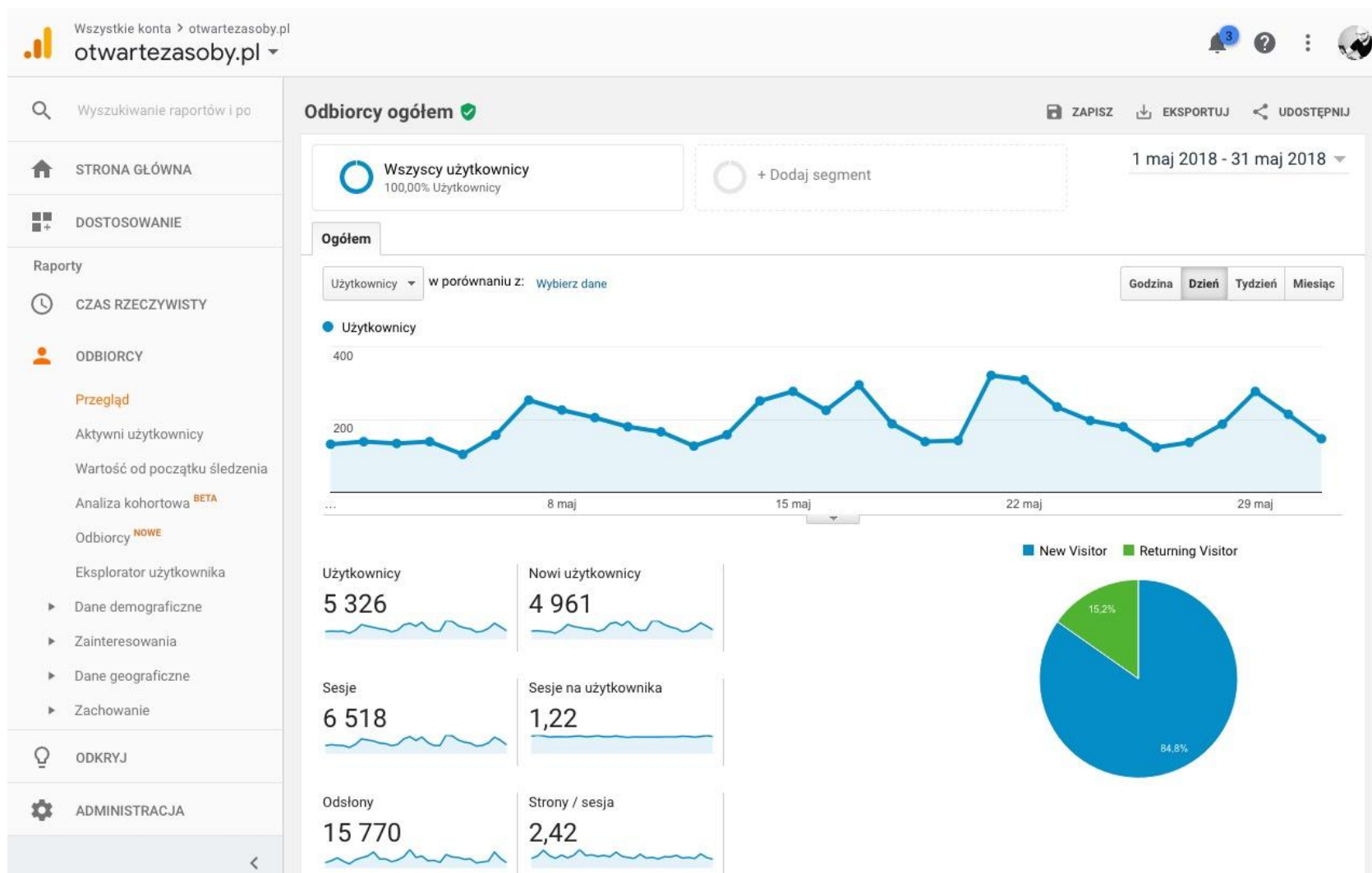
Wpisy i Strony > Adresy odsyłające > Państwa >

Brak wpisów i przeglądanych stron Brak zapisanych adresów odsyłających Brak państw

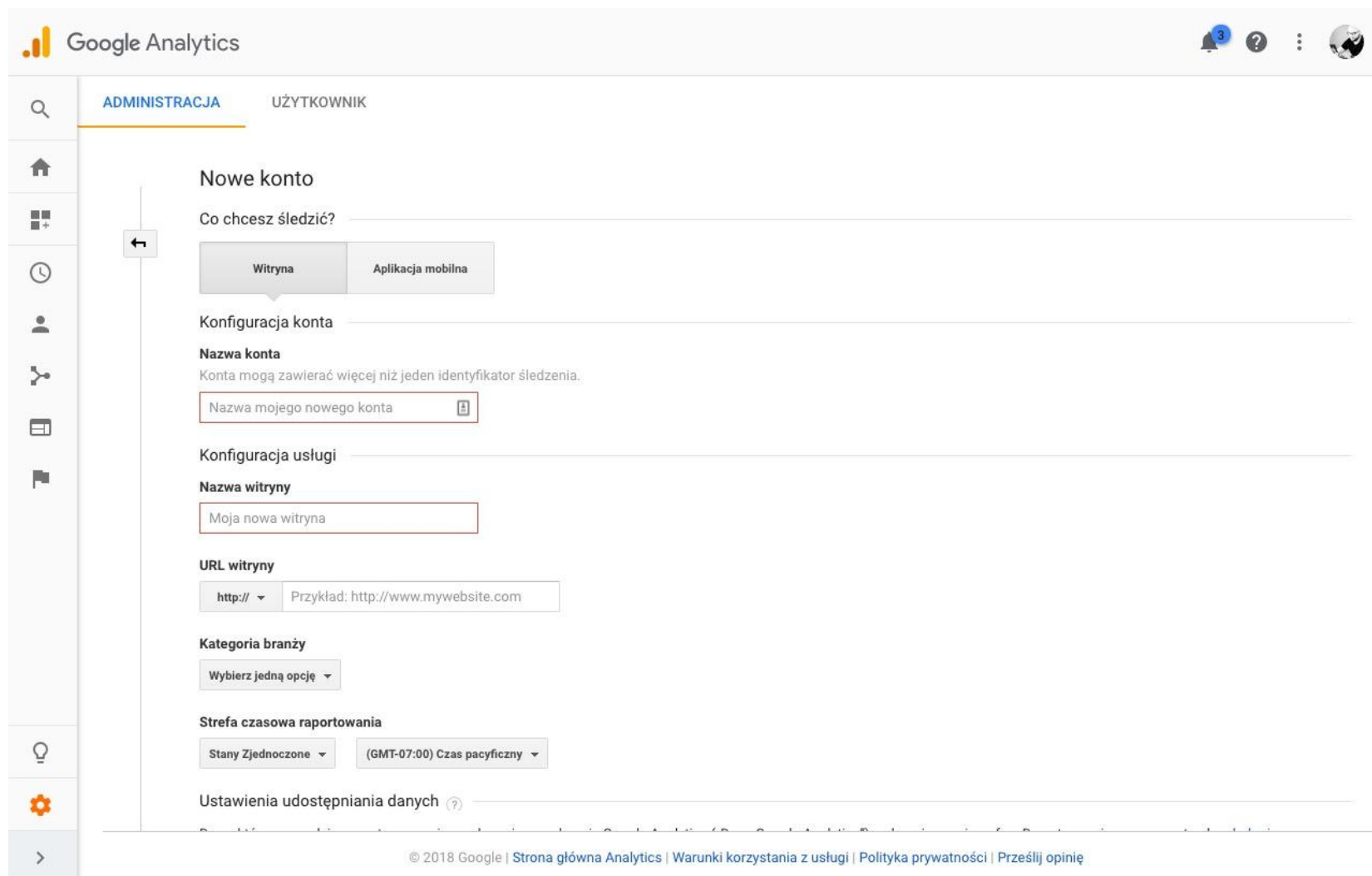
Frazy wyszukiwania > Autorzy > Kliki >

Brak historii wyszukiwanych zwrotów Brak wpisów lub przeglądanych stron. Brak historii kliknięć

> Bardziej rozbudowane statystyki możemy otrzymać podłączając do naszej strony narzędzie Google Analytics lub Piwik.



- > Aby korzystać z narzędzi Google Analytics musimy posiadać konto Google, a następnie zweryfikować posiadaną przez nas domenę.



Google Analytics

ADMINISTRACJA UŻYTKOWNIK

### Nowe konto

Co chcesz śledzić?

Witryna Aplikacja mobilna

### Konfiguracja konta

**Nazwa konta**  
Konta mogą zawierać więcej niż jeden identyfikator śledzenia.

Nazwa mojego nowego konta

### Konfiguracja usługi

**Nazwa witryny**

Moja nowa witryna

**URL witryny**

http:// Przykład: http://www.mywebsite.com

**Kategoria branży**

Wybierz jedną opcję

**Strefa czasowa raportowania**

Stany Zjednoczone (GMT-07:00) Czas pacyficzny

Ustawienia udostępniania danych

© 2018 Google | [Strona główna Analytics](#) | [Warunki korzystania z usługi](#) | [Polityka prywatności](#) | [Prześlij opinię](#)



**5.**

**Rozwój strony i  
korzystanie z  
mediów  
społecznościowych**

# Zadanie indywidualne



# Grafika do statusu w serwisie społecznościowym

1. Załóż konto w serwisie Canva.com
2. Wybierz jeden z szablonów i wykorzystując zdjęcie miasta pobrane wcześniej przygotuj grafikę do postu na stronę WWW, którą wcześniej stworzyłeś.

> Logowanie do serwisu Canva.com, który wymaga przeglądarki Chrome do prawidłowego działania.

Produkt Informacje Funkcje

Użytkownik/e-mail

Hasło

Zaloguj

Nie pamiętasz hasła?

**Canva**

Poznaj serwis Canva. Zarejestruj się!

Aby wykorzystać pełnię możliwości serwisu Canva, powiedz nam, do czego planujesz go używać:

- Edukacja (nauczyciel lub uczeń)
- Mała firma (startup, blog)
- Duża firma (ponad 100 pracowników)
- Organizacja pożytku publiczn.
- Użytek osobisty (dom, rodzina lub znajomi)

Rejestrując się, akceptujesz [Warunki użytkowania](#) i [Politykę prywatności](#) serwisu Canva.

Łatwe projektowanie dla wszystkich

Stwórz zespół. Uwolnij kreatywność.

"Projekty mogą być edytowane przez cały zespół!"  
- Yelp

Polski (Polska)

## > Wybór szablonów i archiwum utworzonych projektów w serwisie Canva.com

The image shows the Canva.com dashboard. On the left is a dark sidebar with the user's profile 'kamilsliwowski', a notification bell, and a green 'Utwórz projekt' button. Below are menu items: 'Wszystkie Twoje projekty', 'Udostępnione Tobie', 'Utwórz zespół', 'Twoja marka', 'Przeglądaj szablony', 'Dodaj nowy folder' (0/2), and 'Kosz'. At the bottom of the sidebar is the Canva logo and the tagline 'Świat projektowania dla każdego'. The main area has a blue header 'Utwórz projekt' and a purple banner 'Użyj wymiarów niestandardowych'. Below the header are seven template thumbnails: 'Aplikacja Facebo...', 'Wpis na Faceboo...', 'Media społeczno...', 'Grafika bloga', 'Tapeta na pulpit', 'Plakat', and 'Więcej...'. The main content area displays a grid of project examples: a 'ZAPROSZENIE NA IMPREZĘ' (invitation) with balloons, a 'PLAKATY MAPY KARIER' (career map) for 'Kurs MSSQL', a 'GLOBAL BIZ SUMMIT' poster, a 'WYNIKI KONKURSU MAPY KARIER' (career map contest results) poster, a 'pi stacja matematyka' (mathematics station) poster, and a portrait of 'Mikołaj Rotnicki'.

## > Edycja grafiki w serwisie Canva.com

The screenshot shows the Canva.com interface for editing a social media post. At the top, there's a navigation bar with the Canva logo, a search bar, and buttons for 'Plik', 'Zmień rozmiar', 'Cofnij', 'Ponów', 'Pomoc', 'Zapisz i udostępnij', 'Media społecznościowe - Proj...', 'Udostępnij', 'Pobierz', 'Zamów wydruki', and 'Upublikuj'. The left sidebar contains icons for 'SZUKAJ', 'UKŁADY', 'ELEMENTY', 'TEKST', 'TŁO', and 'PRZESŁANE'. The main workspace shows a social media post with a background image of three puppies. The text on the post reads: 'Sup, dawg?' in a script font, followed by 'IT'S TAKE YOUR DOG TO WORK DAY' in large yellow letters. Below that, it says 'Bring your furry friends to the office this June 23. Lots of treats await your doggies!'. The right sidebar has a zoom control set to 70% and a share icon. At the bottom of the main workspace, there's a button that says '+ Dodaj nową stronę'.

# Darmowe programy do prostego tworzenia i edycji multimedialnych

- **Windows Movie Maker** - darmowy edytor wideo dla Windowsa.
- **Adobe Spark** - darmowy program do tworzenia animowanych prezentacji z nagraniem głosu.
- **Audacity** - darmowy edytor audio.
- **Fotor** - rozbudowany darmowy edytor zdjęć i grafik.
- **Gimp** - darmowy, zaawansowany edytor zdjęć i grafik.
- **Inkscape** - darmowy, zaawansowany edytor grafiki wektorowej (skalowanej).

# Gdzie szukać więcej informacji o programach?

- [Dobreprogramy.pl](http://Dobreprogramy.pl) - polski serwis informacyjny o oprogramowaniu
- [Alternative.to](http://Alternative.to) - angielskojęzyczny serwis z bazą opinii o oprogramowaniu i podpowiedziami programów zastępczych np. Darmowych alternatyw dla płatnego oprogramowania.



**Z jakich mediów  
społecznościowych  
korzystasz?**

# Ankieta na start

Wejdź na:

[www.menti.com](https://www.menti.com)

i wpisz kod:

XXYYZZ

# Trendy w mediach społecznościowych

- Połowa Polaków korzysta ze smartfona ponad 2 godzinny dziennie.
- 30% pozostaje online niemal zawsze i wszędzie, a ze smartfonu korzysta 5 godzin dziennie.
- Ruch na stronach z urzędzeń mobilnych stale rośnie, pod koniec 2017 roku stanowił już 49%.
- Do 2020 roku wideo ma stanowić 70% treści w sieci.

# Trendy w mediach społecznościowych

- Rosną obawy o naruszenia prywatności i danych osobowych przez największe serwisy społecznościowe.
- Coraz bardziej popularne stają się serwisy i funkcje wideo, które zastępują treści tekstowe.
- Najwięcej treści użytkownicy i użytkowniczki wymieniają w gronie znajomych, za pomocą komunikatorów i w grupach.
- W ciągu kilku ostatnich lat ogromną popularność zyskały płatne serwisy streamujące (udostępniające online) wideo, muzykę i gry komputerowe.

# Najpopularniejsze na świecie i w Polsce

- **Facebook** – ponad 2,2 miliarda aktywnych użytkowników miesięcznie, 22 miliony w Polsce
- **YouTube** – (należy do Google) 1,8 miliarda, 20 milionów w Polsce.
- **Instagram** – (należy do Facebooka) 800 milionów, 6 milionów w Polsce.

Źródła: badania Gemius/PBI i serwisu Wirtualnemedi.pl

# Najpopularniejsze na świecie i w Polsce (1)

- **Facebook** – serwis społecznościowy zbudowany wokół profili i informacji udostępnianych przez osoby i firmy, umożliwia umieszczanie statusów, zdjęć, wideo i transmisji.
- **YouTube** – serwis wideo, umożliwiający umieszczanie wideo i transmisje na żywo.
- **Instagram** – społecznościowy serwis wideo skupiony wokół fotografii i krótkich relacji wideo (tzw. Instastories)

## Najpopularniejsze na świecie i w Polsce (2)

- **Twitter** – serwis mikroblogowy, pozwalający na umieszczanie publicznych statusów i dyskusje.
- **LinkedIn** (należy do Microsoft) – serwis społecznościowy skupiony wokół działań profesjonalnych i zawodowych, umożliwia publikacje CV, statusów, wideo.

## > Zakładanie konta na Facebooku

facebook

Adres e-mail lub numer telefonu

Hasło

Zaloguj się

Nie pamiętasz nazwy konta?

Facebook pomaga kontaktować się z innymi osobami oraz udostępniać im różne informacje i materiały.



## Rejestracja

To jest (i zawsze będzie) darmowe!

Imię



Nazwisko

Numer telefonu komórkowego lub e-mail

Nowe hasło



Data urodzenia

20 sie 1993

Dlaczego mam podać datę swoich urodzin?

Kobieta  Mężczyzna

Klikając przycisk Rejestracja, akceptujesz nasz [Regulamin](#). Zasady dotyczące danych informują, w jaki sposób gromadzimy, użytkujemy i udostępniamy dane użytkowników, a [Zasady dotyczące plików cookie](#) informują jak korzystamy z plików cookie i podobnych technologii. Możesz otrzymywać powiadomienia SMS z Facebooka, z których możesz zrezygnować w dowolnej chwili.

Rejestracja

Utwórz stronę dla gwiazdy, zespołu lub firmy.

Polski English (US) ślōnskŏ gŏdka Русский Deutsch Français (France) Italiano Українська Español (España) Português (Brasil) العربية +

Rejestracja Zaloguj się Messenger Facebook Lite Facebook Mobile Szukaj znajomych Osoby Strony Zainteresowania wideo Miejsca Gry  
Lokalizacja Marketplace Grupy Instagram Lokalne O Facebooku Utwórz reklamę Utwórz stronę Twórcy aplikacji Praca Prywatność Pliki cookie  
Opis wyświetlenia reklam



## > Zakładanie strony (tzw. fanpage) na Facebooku, wybór nazwy i kategorii

f Szukaj

Kamil

Strona główna



### Utwórz stronę

Połącz swoją firmę, inicjatywę lub siebie ze światową społecznością użytkowników Facebooka. Aby rozpocząć, wybierz kategorię strony.

#### Firma lub marka

Połącz się z klientami, rozwijaj grupę odbiorców i prezentuj produkty dzięki darmowej stronie firmowej.

##### Nazwa strony

##### Kategoria

Kiedy utworzysz stronę na Facebooku, będą mieć zastosowanie Pages, Groups and Events Policies.

Kontynuuj



#### Spółeczność lub osoba publiczna

Nawiąż kontakt z osobami w Twojej społeczności, organizacji, zespole, grupie lub klubie i udostępniaj im informacje.

Rozpocznij

> Zakładanie profilu firmowego na Facebooku, uzupełnianie treści (dodawanie zdjęć, informacji o firmie, zapraszanie osób).

The screenshot shows the Facebook page creation process. The top navigation bar includes the search bar with the text 'Otwarte Zasoby szkolenia i warsztaty', the user profile 'Kamil', and links for 'Strona główna', 'Ustawienia', and 'Pomoc'. Below the navigation bar, the page title 'Otwarte Zasoby szkolenia i warsztaty' is displayed, along with the instruction 'Utwórz nazwę użytkownika strony'. The main content area features a large 'Dodaj materiał w tle' button and a 'Dodaj zdjęcie' button. A blue notification bubble reads: 'Przygotuj swoją stronę na sukces. Zaprosz znajomych do polubienia strony, aby pomogli rozpowszechnić informacje o Twojej firmie.' Below this, a white box titled 'Zaprosz znajomych do polubienia Twojej strony' provides instructions: 'Strony z co najmniej 10 polubieniami zyskują większą aktywność.' It shows a progress bar for '0/10 Polubienia' and a search bar for finding friends to invite. The bottom right corner shows a chat icon with '(1)'. The left sidebar contains navigation options: 'Strona główna', 'Wydarzenia', 'Recenzje', 'Zobacz więcej', 'Promuj', and 'Zarządzaj promocjami'.

## > Ustawienia prywatności indywidualnego konta na Facebook (wybrane)

The screenshot shows the Facebook interface with the 'Ustawienia i narzędzia prywatności' (Privacy and Tools) page open. A red box highlights the 'Prywatność' (Privacy) option in the left-hand navigation menu. A red arrow labeled '1' points to the settings gear icon in the top right corner of the Facebook header. Another red arrow labeled '2' points to the 'Prywatność' option in the left-hand menu.

**Ustawienia i narzędzia prywatności**

| Twoja aktywność                                 | Kto zobaczy Twoje przyszłe posty?                                               | Tylko ja          | Edytuj                             |
|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------|------------------------------------|
|                                                 | Przejrzyj wszystkie swoje posty i rzeczy, w których Cię oznaczono               |                   | Skorzystaj z dziennika aktywności  |
|                                                 | Ograniczyć odbiorców postów udostępnionych znajomym znajomym i publicznie?      |                   | Ogranicz widoczność starych postów |
| Jak można Cię znaleźć i nawiązać z Tobą kontakt | Kto może wysyłać do Ciebie zaproszenia do grona znajomych?                      | Wszyscy           | Edytuj                             |
|                                                 | Kto może zobaczyć Twoją listę znajomych?                                        | Znajomi           | Edytuj                             |
|                                                 | Kto może Cię wyszukać na podstawie podanego przez Ciebie adresu e-mail?         | Znajomi znajomych | Edytuj                             |
|                                                 | Kto może Cię wyszukać na podstawie podanego przez Ciebie numeru telefonu?       | Znajomi           | Edytuj                             |
|                                                 | Czy chcesz, aby wyszukiwarki spoza Facebooka podawały linki do Twojego profilu? | Nie               | Edytuj                             |

[O Facebooku](#) [Utwórz reklamę](#) [Utwórz stronę](#) [Twórcy aplikacji](#) [Praca](#) [Prywatność](#) [Pliki cookie](#) [Opcje wyświetlania reklam](#) [Regulamin](#) [Pomoc](#)

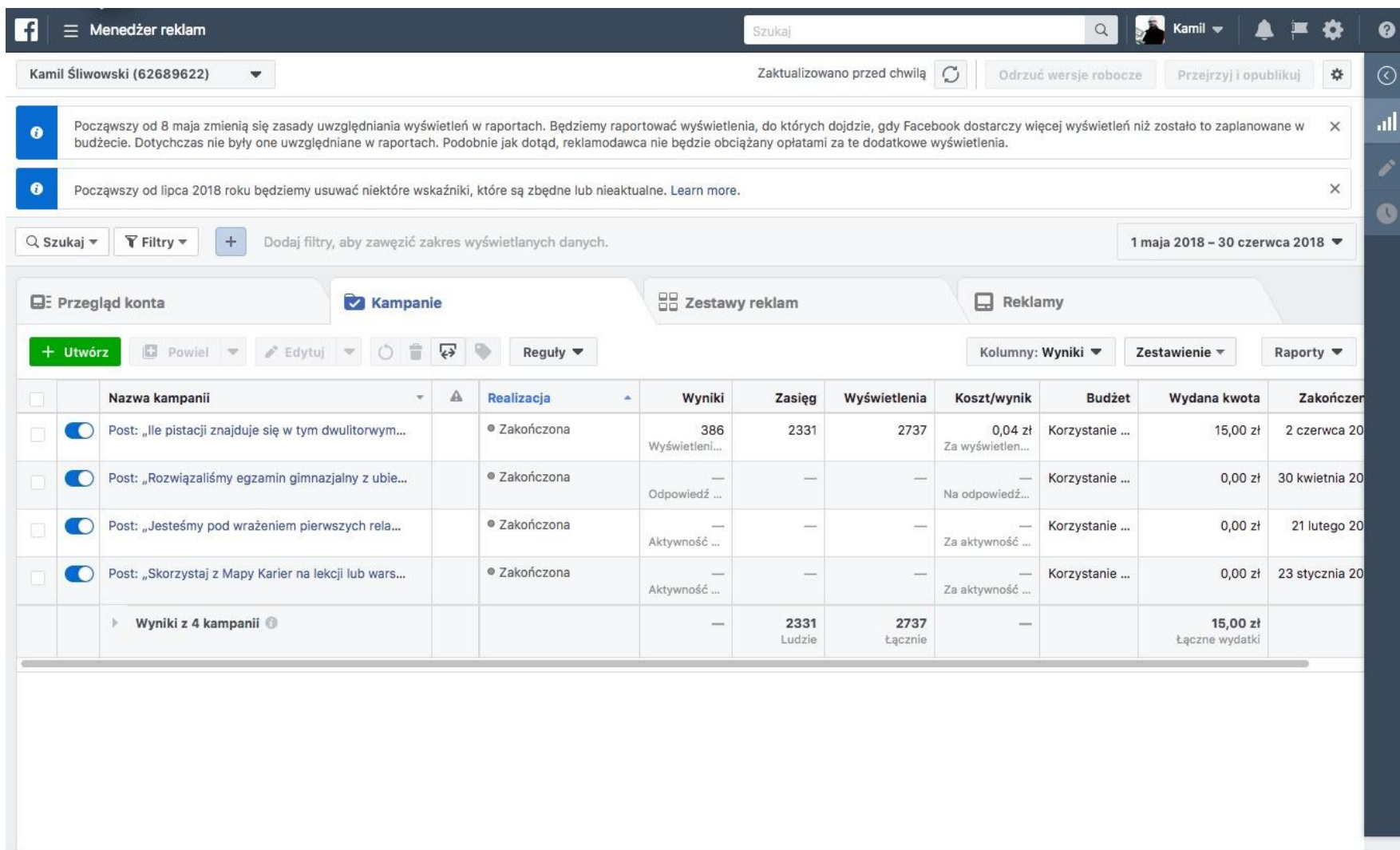
Facebook © 2018

[Polski](#) [English \(US\)](#) [Ślónskò gòdka](#) [Русский](#) [Deutsch](#) [Français \(France\)](#) [Italiano](#) [Українська](#) [Español \(España\)](#) [Português \(Brasil\)](#) العربية [+](#)

• Czat (3)



## > Menedżer reklam w Facebooku, który pozwala na zamawianie i zarządzanie kampaniami reklamowymi.



The screenshot displays the Facebook Ads Manager interface. At the top, there's a navigation bar with the Facebook logo, a search bar, and user information for 'Kamil'. Below this, a dropdown menu shows 'Kamil Śliwowski (62689622)'. The main content area is titled 'Przegląd konta' and includes tabs for 'Kampanie', 'Zestawy reklam', and 'Reklamy'. A toolbar offers actions like '+ Utwórz', 'Powiel', 'Edytuj', and 'Reguły'. A date range filter is set to '1 maja 2018 - 30 czerwca 2018'. The central table lists campaigns with columns for 'Nazwa kampanii', 'Realizacja', 'Wyniki', 'Zasięg', 'Wyświetlenia', 'Koszt/wynik', 'Budżet', 'Wydana kwota', and 'Zakończenie'. The table shows four individual campaigns and a summary row for 'Wyniki z 4 kampanii'.

|                          | Nazwa kampanii                                        | Realizacja   | Wyniki                 | Zasięg         | Wyświetlenia    | Koszt/wynik                 | Budżet          | Wydana kwota               | Zakończenie       |
|--------------------------|-------------------------------------------------------|--------------|------------------------|----------------|-----------------|-----------------------------|-----------------|----------------------------|-------------------|
| <input type="checkbox"/> | Post: „Ile pistacji znajduje się w tym dwulitorwym... | ● Zakończona | 386<br>Wyświetlenia... | 2331           | 2737            | 0,04 zł<br>Za wyświetlen... | Korzystanie ... | 15,00 zł                   | 2 czerwca 20...   |
| <input type="checkbox"/> | Post: „Rozwiązaliśmy egzamin gimnazjalny z ubie...    | ● Zakończona | —<br>Odpowiedź ...     | —              | —               | —<br>Na odpowiedź...        | Korzystanie ... | 0,00 zł                    | 30 kwietnia 20... |
| <input type="checkbox"/> | Post: „Jesteśmy pod wrażeniem pierwszych rela...      | ● Zakończona | —<br>Aktywność ...     | —              | —               | —<br>Za aktywność ...       | Korzystanie ... | 0,00 zł                    | 21 lutego 20...   |
| <input type="checkbox"/> | Post: „Skorzystaj z Mapy Karier na lekcji lub wars... | ● Zakończona | —<br>Aktywność ...     | —              | —               | —<br>Za aktywność ...       | Korzystanie ... | 0,00 zł                    | 23 stycznia 20... |
|                          | ▶ Wyniki z 4 kampanii                                 |              | —                      | 2331<br>Ludzie | 2737<br>Łącznie | —                           |                 | 15,00 zł<br>Łączne wydatki |                   |

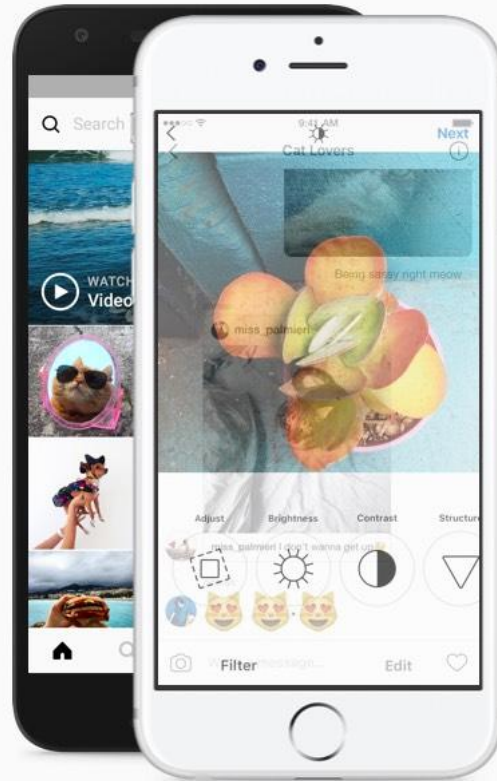
## > Aplikacje mobilne Facebook dostępna na systemy operacyjne Android, iOS, Windows Phone



The image shows a promotional banner for the Facebook mobile app. At the top, there's a blue header with the Facebook logo on the left and login fields for email/phone and password on the right, with a 'Zaloguj się' button. Below the header, the main text reads: 'Aplikacje Facebook na urządzenia z systemami iOS i Android. Utrzymuj kontakt ze znajomymi, gdziekolwiek jesteś. Pobierz tutaj aplikacje Facebooka.' A green button with white text says 'Pobierz aplikację'. To the right, a hand holds a smartphone displaying the Facebook app interface. Below the main text, there are social interaction buttons: 'Lubię to! 4 min' and 'Udostępnij'. The bottom section features a 'NOWOŚCI' (News) section with the headline 'Facebook dla urządzeń z systemem Android 3.7' and the sub-headline 'Utrzymywanie kontaktu ze znajomymi jest teraz szybsze niż kiedykolwiek.' To the left of this text is a smartphone displaying the app's 'New Stories' feed. Below the headline is a 'GET IT ON Google play' badge. To the right of the badge is a list of features:

- ▶ Ikony reprezentujące uczucia i aktywności
- ▶ Edycja postów i komentarzy
- ▶ Tworzenie i udostępnianie nowych albumów ze zdjęciami

> Aplikacja Instagram i logowanie do strony WWW serwisu społecznościowego.



# Instagram

Numer telefonu, nazwa użytkownika lub

Hasło

**Zaloguj się**

LUB

Zaloguj się przez Facebooka

Nie pamiętasz hasła?

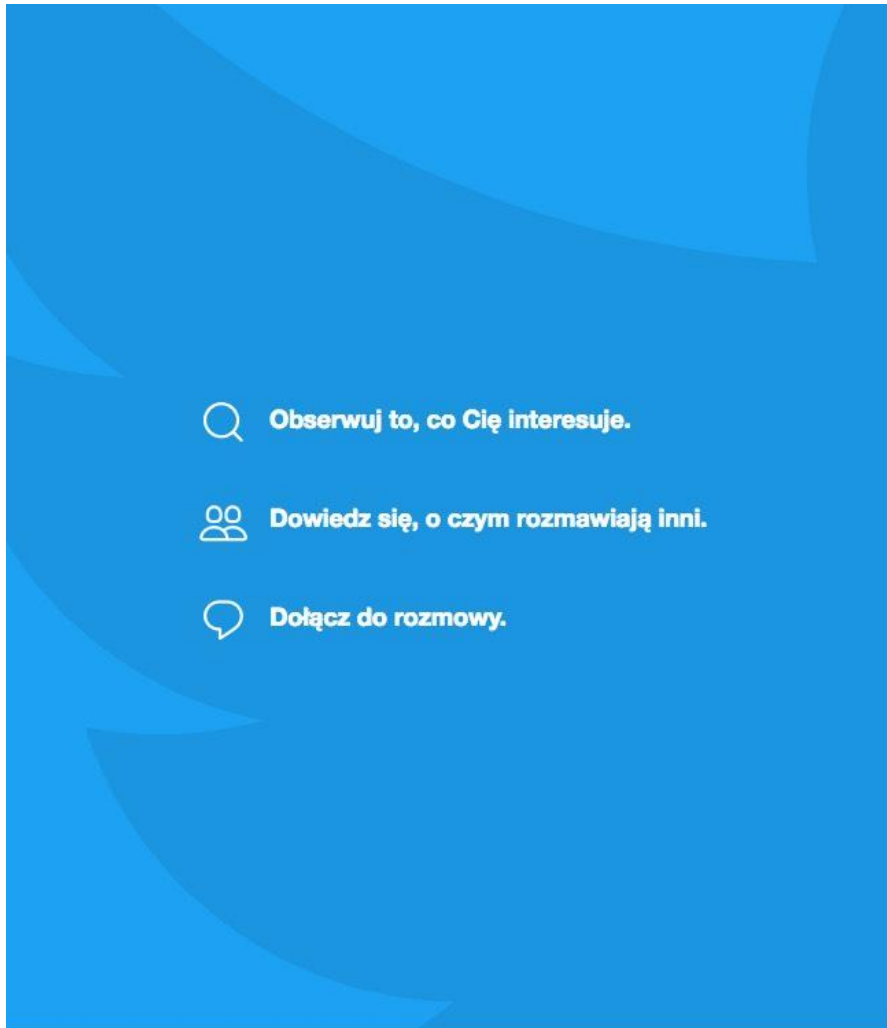
Nie masz konta? [Zarejestruj się](#)

Pobierz aplikację.



javascript;

## > Logowanie i rejestracja w serwisie mikroblogowym Twitter.



Telefon, e-mail lub nazwa użytkownika

Hasło

[Zaloguj się](#)

[Nie pamiętasz hasła?](#)



**Zobacz, co się dzieje w tej chwili na świecie**

**Dołącz do Twittera już dziś!**

[Zarejestruj się](#)

[Zaloguj się](#)

**Jak uniknąć  
sytuacji, w której  
moje hasło wpada  
w niepowołane  
ręce?**



> Przykłady elementów w mailu wskazujących na atak phishingowy czyli wiadomość podszywającą się pod zaufanego nadawcę w celu wyłudzenia informacji (np. hasła). Źródło: [mBank](#).



Zwróć uwagę, czy adres nadawcy jest właściwy i czy nie ma w nim literówek.

Nie klikaj w linki, które zachęcają do logowania do banku. Jeśli wiadomość zawiera załącznik a nie jesteś pewien nadawcy, nie otwieraj załącznika.

Przeczytaj uważnie wiadomość. Cyberprzestępcy często piszą o problemach z logowaniem lub blokowaniem konta. Chcą na Tobie wymusić szybką reakcję. Dlatego zastanów się spokojnie nad sprawą, a gdy masz wątpliwości, zadzwoń do banku.

# Zadanie indywidualne



# Wymyśl i zapisz na kartce mocne hasło, które:

- Będzie mieć co najmniej 12 znaków,
- Zawierać małe i wielkie litery, cyfry i znaki specjalne (np. %&\*#@!),
- Będzie łatwe do zapamiętania.

# Cechy dobrego hasła

- **Przypadkowość.** Nie korzystaj ze słów ze słownika ani żadnych informacji związanych z Tobą jak imię psa, numer REGON etc.
- **Długość.** Możesz korzystać z całych zdań, są łatwiejsze do zapamiętania.
- **Moc.** Poza długością samego hasła dodawaj do niego znaki specjalne np. %\$#\_@(), cyfry).
- **Unikalność.** Nie wykorzystuj tych samych haseł w różnych miejscach, ani nie dziel się nimi.

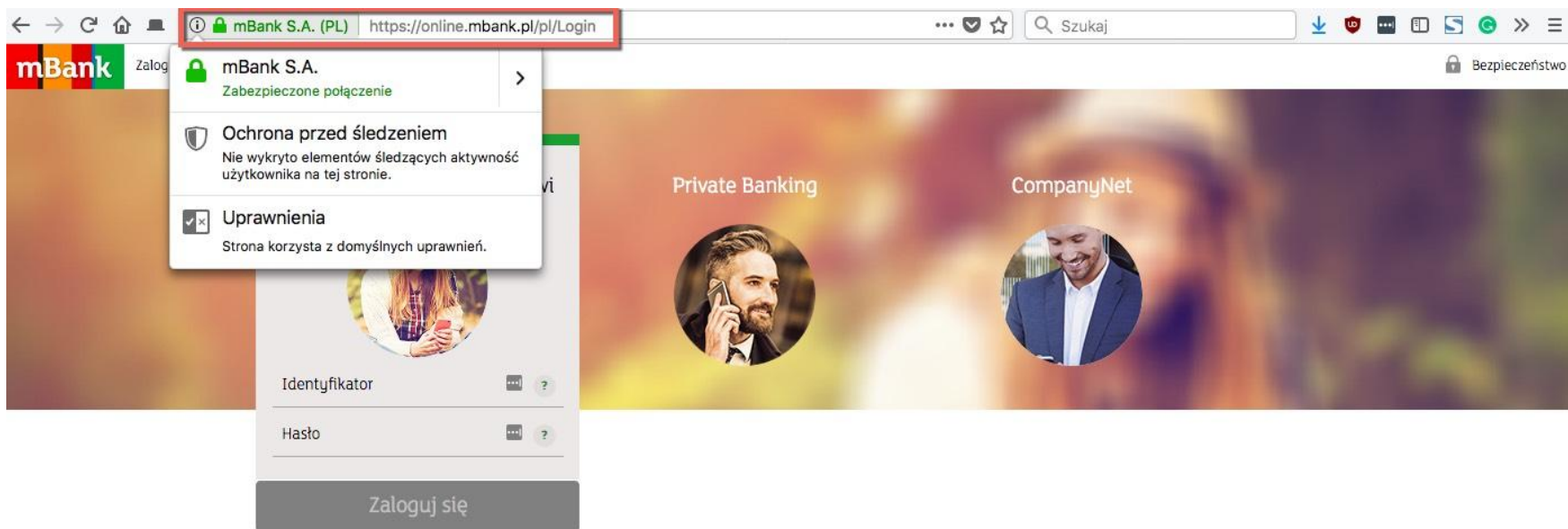
**Jak często  
zmieniam hasła?**

# Zmiana hasła

- Hasła i dane z kont w serwisach internetowych wyciekają. Jeśli nasze hasło wycieknie możemy stracić kontrolę nad kontem.
- Jeśli używaliśmy go w wielu miejscach, pozostałe konta są również narażone na atak i należy zmienić tam hasła.

**Co oznacza kłódka  
w pasku adresu  
przeglądarki?**

## > Oznaczenie szyfrowane połączenia ze stroną za pomocą SSL (https://) na stronie logowania do banku



Problem z zalogowaniem?

### mBank ostrzega!

Ostrzegamy przed fałszywymi mailami - [więcej](#)

### Bezpieczeństwo

1. mBank ostrzega! - [więcej](#)
2. Złote zasady bezpieczeństwa - [więcej](#)
3. Bezpieczny bank w komputerze - [więcej](#)
4. Bezpieczny bank w telefonie i na tablecie - [więcej](#)
5. Bezpieczeństwo kart płatniczych - [więcej](#)
6. Jak mBank dba o Twoje bezpieczeństwo - [więcej](#)
7. Aktywuj Mobilną autoryzację! - [więcej](#)

### Kontakt

mLinia  
801 300 800



**Czy straciłem/am  
kiedyś kontrolę nad  
dostępem do jakiegoś  
konta/usługi w sieci?**

## > Uruchamianie funkcji dwuetapowego logowania (za pomocą hasła i kodu SMS) w serwisie Facebook

The image shows the Facebook 'Ustawienia zabezpieczeń' (Security Settings) page. A modal dialog box is open, titled 'Co to jest zatwierdzanie logowania?' (What is login confirmation?). The dialog explains that this is an additional security feature using the user's phone number. It includes a section 'Jak to działa' (How it works) with three icons: a red prohibition sign, a smartphone icon, and a green checkmark. Below the icons, text explains that during login from an unrecognized browser, a code will be sent to the phone, and entering it proves the user's identity. At the bottom of the dialog are 'Rozpocznij' (Get started) and 'Anuluj' (Cancel) buttons.

**Ustawienia zabezpieczeń**




**Alerty dotyczące logowania** Otrzymuj alerty w przypadku wykrycia logowania do Twojego konta z nowej przeglądarki lub urządzenia. [Edytuj](#)

**Zatwierdzanie logowania**  Wymagaj kodu zabezpieczającego w przypadku dostępu do konta z

**Co to jest zatwierdzanie logowania?**

Zatwierdzanie logowania to dodatkowa funkcja zabezpieczająca, która wykorzystuje Twój numer telefonu do zapewnienia ochrony dla konta.

**Jak to działa**

Podczas logowania z nieznannej przeglądarki będziesz potrzebować kodu zabezpieczającego.

Kody bezpieczeństwa można otrzymywać tylko na telefon. [?]

Wprowadzając kod, udowadniasz, że to naprawdę Ty próbujesz się zalogować.

[Rozpocznij](#) [Anuluj](#)

**Generator** [Wygeneruj kody zabezpieczające.](#) [Edytuj](#)

**Hasła do aplikacji** [Nie podawaj swoich danych logowania.](#) [Edytuj](#)

**Klucz publiczny** [Wyłącz zaszyfrowane.](#) [Edytuj](#)

**Zaufane komputery** [Wyłącz dostęp do konta w przypadku, gdy nie używasz tego komputera często używane.](#) [Edytuj](#)

**Twoje przebiegłe sesje** [Wyłącz sesje z urządzeniami, których nie używasz.](#) [Edytuj](#)

**Miejsca logowania** [Wyłącz miejsca, których nie używasz.](#) [Edytuj](#)

**Opiekun konta** [Wybierz członka rodziny lub przyjaciela, który zaopiekuje się Twoim kontem, gdyby coś Ci się stało.](#) [Edytuj](#)

**Dezaktywuj konto** [Wskaż, czy chcesz zachować konto jako aktywne lub je dezaktywować.](#) [Edytuj](#)

O Facebooku [Utwórz reklamę](#) [Utwórz stronę](#) [Twórcy aplikacji](#) [Praca](#) [Prywatność](#) [Pliki cookie](#) [Opcje wyświetlania reklam](#) [Regulamin](#) [Pomoc](#)

Facebook © 2016  
Polski

**Czy zdarza mi się  
instalować program  
bez wcześniejszego  
sprawdzenia źródła?**

# Jak sprawdzać bezpieczeństwo oprogramowania i aplikacji?

- Sprawdź recenzje i opinie np. w sklepie z aplikacjami, a w przypadku popularnych programów w Wikipedii i w mediach piszących o oprogramowaniu, grach i nowych technologiach.
- Szukaj sprawdzonych i polecanych programów.
- Zanim zainstalujesz, upewnij się, że pobierasz program od oryginalnego źródła i dostawcy.

- > Strona sklepu z aplikacjami Google Play ze wskazanymi oceną wieku (wg systemu PEGI), ocenami i podpowiedziami dla rodziców.

The screenshot shows the Google Play Store interface. At the top, there is a search bar with the text 'Szukaj' and a magnifying glass icon. Below the search bar, there are navigation options: 'Aplikacje', 'Kategorie', 'Strona główna', 'Najpopularniejsze', and 'Nowości'. On the left side, there is a sidebar menu with options: 'Moje aplikacje', 'Sklep', 'Gry', 'Famijlne', 'Nasz wybór', 'Konto', 'Moje subskrypcje', 'Kod promocyjny', 'Kup kartę podarunkową', 'Moja lista życzeń', 'Moja aktywność w Google Play', and 'Wskazówki dla rodziców'. The main content area features the app 'DailyArt - Your Daily Dose of Art History' by Moiseum. The app's icon is a stylized yellow and purple figure. The app title is 'DailyArt - Your Daily Dose of Art History'. Below the title, it says 'Moiseum Edukacja' and 'PEGI 3'. There are 61,227 reviews, indicated by five stars and the number '61 227'. A red arrow points to the PEGI 3 rating. Below the app name, it says 'Umożliwia zakupy w aplikacji' and 'Aplikacja jest zgodna ze wszystkimi Twoimi urządzeniami.' There is a green 'Zainstalowana' button. To the right of the app, there is a 'Podobne' section with a 'Zobacz więcej' button. The 'Podobne' section lists three apps: 'Artista Impresso' by JixiPix Software, 'SketchBook - dr' by Autodesk Inc., and 'Vocabulary Build' by Rishabh. Below the app details, there are three promotional cards for the app. The first card is red and says 'DailyArt is perfect for those looking to add some culture to their day.' The second card is purple and says 'Every day get inspired by a new piece of art.' The third card is green and says 'Read an engaging, short story about it.' At the bottom right, there is a footer with the text '@ TERMINA WIEDZA 141'.

# Jak zabezpieczam swój komputer i smartfon przed zagrożeniami?

# BHP komputera i oprogramowanie antywirusowe

- Nie instaluj programów z nieznanych źródeł.
- Nie otwieraj podejrzanych załączników ani plików, których pochodzenia nie znasz.
- Warto instalować oprogramowanie antywirusowe zarówno na komputerze jak i tabletach oraz smartfonach (choć w tym przypadku należy zachować większą ostrożność), które również mogą paść ofiarą złośliwego oprogramowania.
- Szukaj bieżących informacji o oprogramowaniu polecanym do Twojego sprzętu (zależnie od systemu operacyjnego, który posiadasz na komputerze i smartfonie).

# Bezpieczeństwo logowania

- Dbaj o hasła (zmieniaj je, nie podawaj nikomu, nie zostawiaj nigdzie)
- Nigdy nie korzystaj z tego samego hasła do dwóch różnych usług.
- Tam gdzie to możliwe (m.in. banki, Google, Facebook, twitter, ePUAP) korzystaj z dwustopniowej weryfikacji podczas logowania (np. za pomocą kodów sms, aplikacji etc.) do poczty, banku, e-usług. Zabezpiecza to przed zalogowaniem się osoby trzeciej, nawet jeśli zna nasze hasło.
- Śledź podejrzanе zalogowania i włącz powiadomienia o nich tam gdzie to możliwe (np. Facebook, Google, Twitter).



**Czy posiadasz już  
konto ePUAP/  
Profil Zaufany?**

# Portal ePUAP i Profil Zaufany

- Umożliwia załatwianie spraw urzędowych przez internet np.:
  - zgłoszenie narodzin dziecka
  - zameldowanie dziecka
  - złożenie wniosku o 500+ lub wyprawkę “Dobry Start”
  - Świadczenia społeczne
- Można założyć w nim konto weryfikując się z pomocą konta w wybranych bankach lub
- Zakładając konto online i weryfikując tożsamość w wybranym urzędzie (organ potwierdzający).

# Portal ePUAP i Profil Zaufany

- Profil Zaufany to Twoje darmowe narzędzie, które umożliwia m.in. logowanie i składanie podpisu elektronicznego, dzięki któremu można załatwiać, określone sprawy urzędowe online, w serwisach administracji publicznej, bez wychodzenia z domu.
- Każda wysyłka i odbiór są potwierdzane Urzędowym Poświadczeniem Odbioru, które jest równoważne z elektronicznym 'awizo'.

## > Portal ePUAP z możliwością rejestracją nowego konta oraz wyszukania spraw urzędowych

STREFA KLIENTA STREFA URZĘDNIKA WYSOKI KONTRAST Zadaj pytanie/Zgłoś uwagę Dostępność English

ePUAP 2 Szukaj w całym portalu Zaloguj się Zarejestruj się

KATALOG SPRAW AKTUALNOŚCI POMOC

Masz firmę? Podpisz JPK\_VAT profilem zaufanym

Pobierz bezpłatną aplikację » Podpisz Profilem Zaufanym »

## Załatwiał sprawy urzędowe przez internet

Zobacz jak działa ePUAP



### 1 ZAŁÓŻ KONTO

Wypełnij krótki formularz rejestracyjny i załóż konto na ePUAP. Potrzebne są do tego **dane kontaktowe oraz identyfikacyjne**. Używaj konta ePUAP jako skrytki elektronicznej do odbierania korespondencji urzędowej. Wnosząc podanie lub wniosek do urzędu wskaż adres skrytki ePUAP jako elektroniczny adres zwrotny. Powiadomienia otrzymasz również na wskazany adres email.

### 2 POTWIERDŹ PROFIL ZAUFANY

Profil Zaufany to Twoje darmowe narzędzie, które umożliwia m.in. logowanie i składanie podpisu elektronicznego, dzięki któremu można załatwiać, określone sprawy urzędowe online, w serwisach administracji publicznej, bez wychodzenia z domu. Aby potwierdzić Profil Zaufany wypełnij prosty formularz. Następnie w ciągu 14 dni udaj się do dowolnego Punktu Potwierdzającego **z dowodem osobistym lub paszportem**. Używaj Profilu Zaufanego do logowania się do systemów

### 3 ZAŁATWIAJ SPRAWY PRZEZ INTERNET

Już ponad 1 mln osób korzysta z usług ePUAP. Możesz odbierać i wysyłać urzędową korespondencję elektronicznie. Każda wysyłka i odbiór są potwierdzane **Urzędowym Poświadczeniem Odbioru**, które jest równoważne z elektronicznym 'awizo'. Jeżeli dany urząd nie ma konkretnej usługi to zawsze możesz wysłać tzw. pismo ogólne z załącznikiem (np. skan opłaty). Każdy urząd jest zobowiązany do posiadania **Elektronicznej Skrzynki Podawczej**. Profil

## > Formularz rejestracji Profilu Zaufanego w serwisie EPUAP



[« Wróć do strony głównej »](#)

[Założ profil dla firmy, instytucji lub podmiotu publicznego »](#)

Chcę logować się przy użyciu zewnętrznego dostawcy tożsamości

\* pola wymagane

Pierwsze imię \*

Wpisz imię 

Drugie imię

Wpisz imię 

Nazwisko \*

Wpisz nazwisko

Login \*

jankowski 

Przy jego pomocy będziesz logować się do ePUAP

Hasło \*

Wpisz hasło 

Co najmniej: 1 wielka litera, 1 mała litera oraz cyfra lub znak specjalny

E-mail \*

Wpisz swój e-mail

Na ten adres będziesz otrzymywać powiadomienia

Powtórz e-mail \*

Powtórz e-mail

Wymagane, aby móc przypomnieć hasło na maila

Numer PESEL \*

0000000000

Konieczny do weryfikacji Twojej tożsamości

Nie posiadam numeru PESEL.

**6.**

# **Podsumowanie i zakończenia szkolenia**

**Materiały ze szkolenia  
i filmy instruktażowe znajdziesz  
na stronie programu:**

[jawiternecie.edu.pl/strefaeducacji](http://jawiternecie.edu.pl/strefaeducacji)

# Ankieta na mecie

Wejdź na:

[www.badania.koduj.gov.pl](http://www.badania.koduj.gov.pl)

i wypełnij ankietę:

Ankieta ewaluacyjna  
działanie szkoleniowe z kompetencji cyfrowych  
(3.1 POPC)



**Z jakimi refleksami,  
wrażeniami kończę  
szkolenie?**